

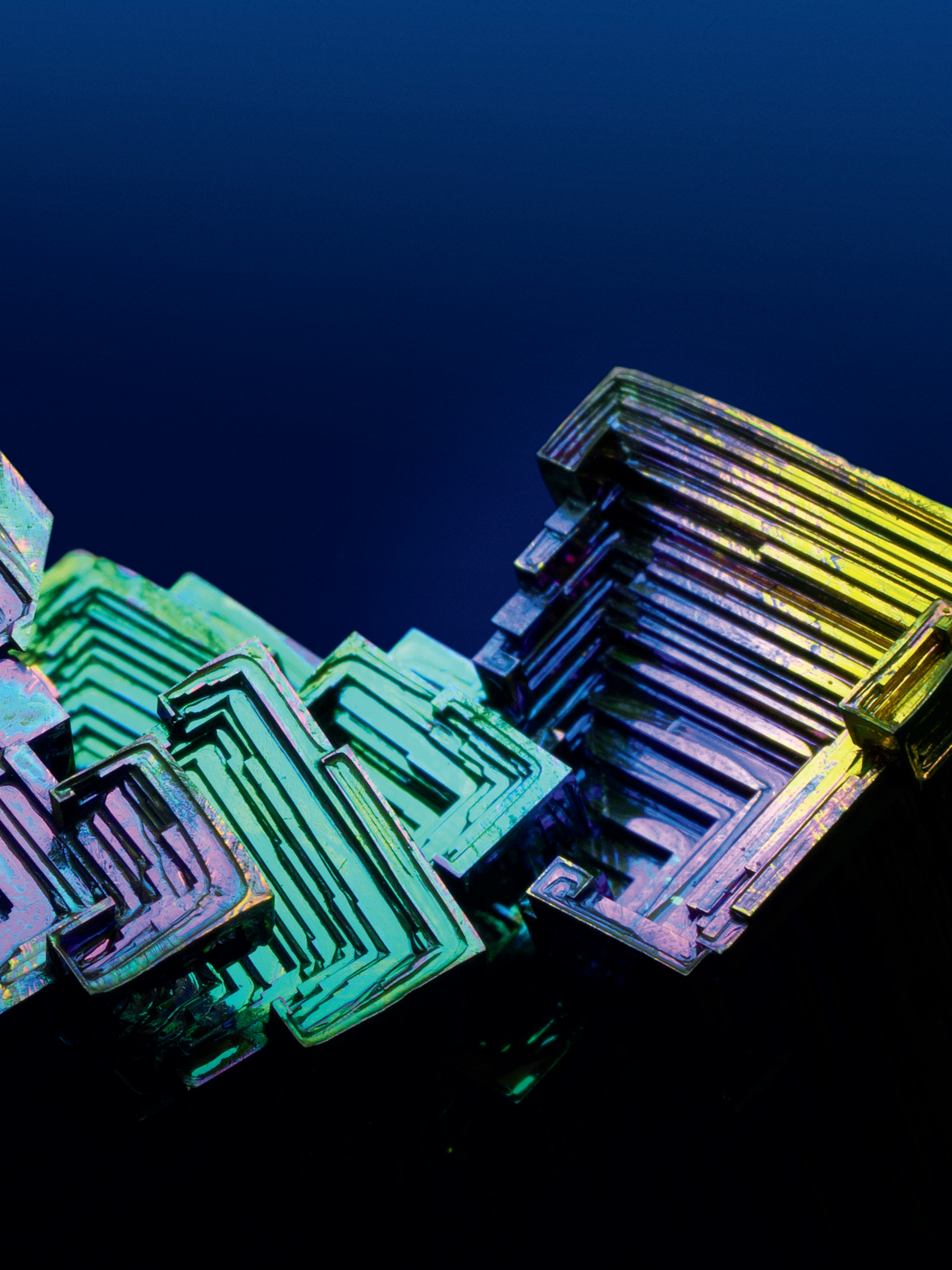

Masterpiece

Garanti BBVA Özel Bankacılık

MAGAZINE

N° LXVIII

**Dünyanın en nadide elementlerinden bizmut kristali...
Sadece en değerlinin peşinde olanlar için gerçek bir değer.**

Garanti BBVA Özel Bankacılık olarak
gerçek değerın farkında olanlara eşsiz bir hizmet için buradayız.
Yatırımlarınıza değer katmak için uzman danışmanlarımızla yanınızdayız.

Masterpiece

MAGAZINE

N°68

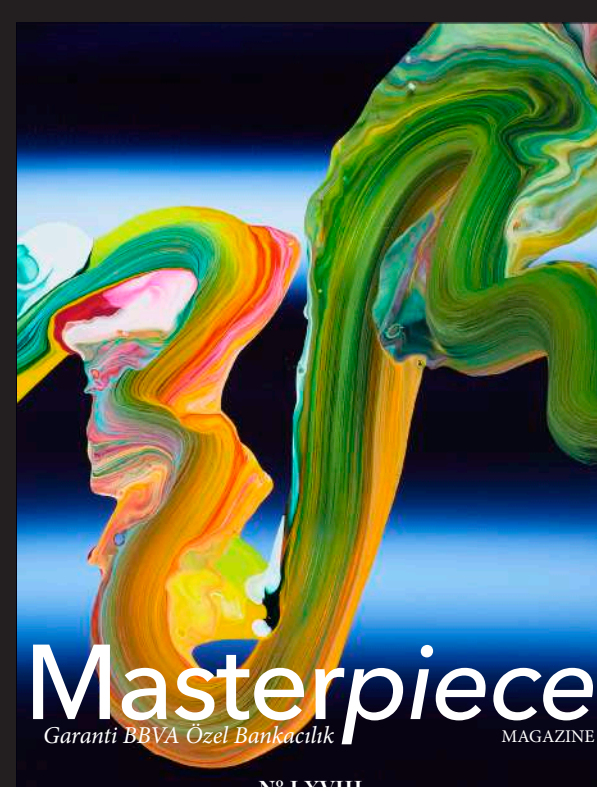
Masterpiece'in 68. sayısının kapağında, eser ve izleyici arasındaki diyalogu direkt olarak renk skalasıyla bağdaştıran ve böylece farklı duyguları derleyen Yago Hortal var. İlerleyen sayfalarda, bireysel ayrılıkların aslında toplumun zenginliğini temsil ettiği düşüncesine, Gündüz Vassaf'ın şahsi analizleriyle değiniyoruz. Günümüzde birçok başlık çeşitli seviyelerde değişimin bir parçası oluyor. Hal böyle olunca klasik yeme alışkanlıklarımıza farklı bir bakış açısı getiren "slow food" ideolojisini

incelerken hayatımıza hızlıca adapte olan ve de olmaya devam eden yapay zekanın mimarlık üzerindeki etkisine de değinmeyi ihmal etmiyoruz. Ay sonu, sezon öncesi testlerinin start alacağı Formula 1'in yeni sezonunun yanı sıra sene içerisinde gündemimizde olacağını düşündüğümüz temalarla devam ediyoruz. Odağımızı öncelikle 2024'ün çevre sorunlarına çevirirken bir diğer taraftan da elektrikli otomobil beklentilerine göz gezdiriyoruz. Keyifli okumalar...

Oben Savaş
Garanti BBVA Özel Bankacılık Direktörü

Şubat 2024

- For masters | Editoryal seçki | s.06
- Bu ay neler oldu? | Satır arasına takılanlar | s.16
- Kapak | Yago Hortal | s.20
- Gündem | Nasa'nın 2024 uzay misyonları | s.26
- Portre | Gündüz Vassaf | s.32
- Çevre | 2024'teki çevre tanımı | s.38
- Mimari | Metaverse bağlantıları | s.44
- Kültür | F1'den beklentiler | s.50
- Gastronomi | "Slow Food" ideolojisi | s.58
- Otomotiv | Elektrikli otomobillerin geleceği | s.64
- Ajanda | Online gezinti notları | s.72
- Son söz | Masterpiece'in naçizane önerisi | s.76

Kapaktaki eser
Yago Hortal, SPI33,
2016, keten üzerine
akrilik, 92 x 73 cm.

YENİ RANGE ROVER EVOQUE GÖZ ALICI

ABOVE & BEYOND

Yeni Range Rover Evoque, dikkat çekici detayları, ClearSight teknolojisi, 10" Dokunmatik Touch Pro Duo ekranı ve göz alıcı tasarımı ile Borusan Otomotiv Land Rover Yetkili Satıcıları'nda ve Land Rover Online Satış Platformu'nda.*

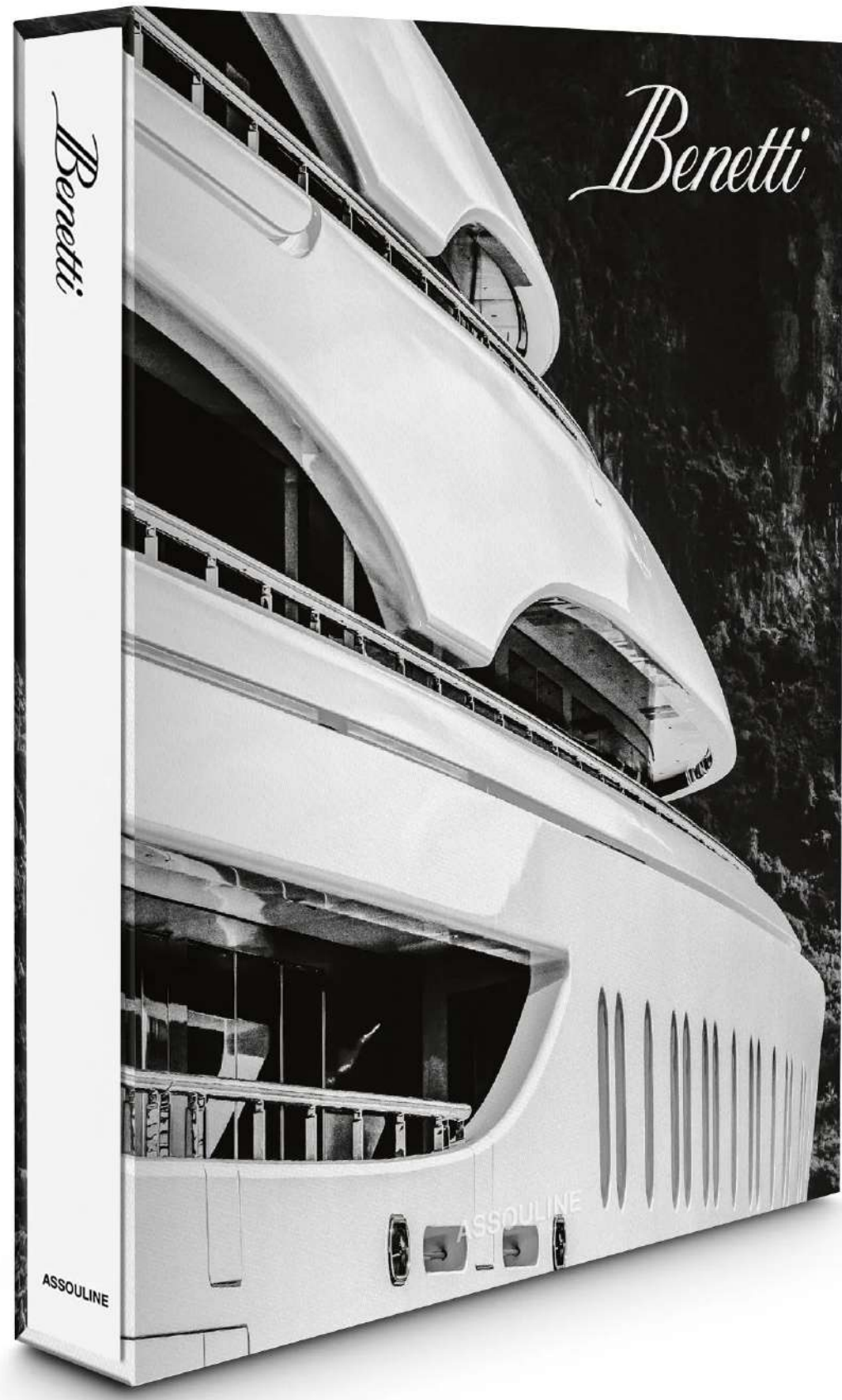
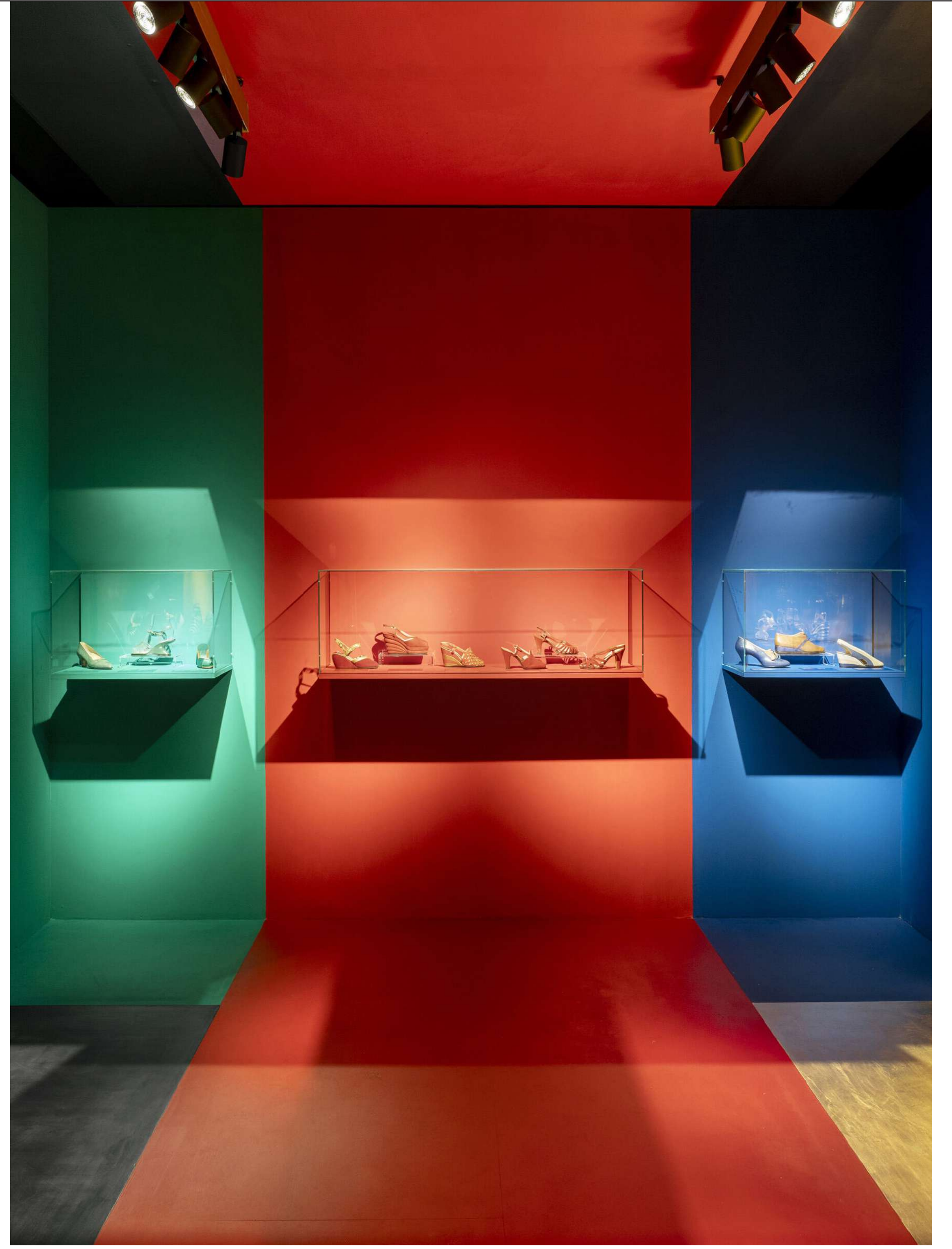
*Yeni Range Rover Evoque, 2.0 lt 150 BG ve 180 BG motor seçenekleri ile sunulacaktır.

landrover.com.tr

Borusan Otomotiv

Kronolojik moda

Bir süredir modaevleri tarihlerini farklı şekillerde gündeme getiriyor. Kimisi geçmişteki bir kalıbı ya da markayla özdeşmiş kumaşı yeniliyor kimisi ise köklerini bir seçkiyle ifade etmeyi tercih ediyor. Salvatore Ferragamo'nun hayatını ve kariyerini dokuz bölüme ayırarak form ve malzemenin moda tasarımındaki değerine odaklanan bir seçki de İtalya tarafından geliyor. Floransa'daki Piazza di Santa Trinita'da bulunan Museo Ferragamo'da yer alan *Salvatore Ferragamo 1898-1960* seçkisi çok sayıda arşiv tasarımlarının yanı sıra Ferragamo'nun kariyerinde sayısız dönüm noktasına yol açan araştırmalarına da yer veriyor. Ek olarak Ferragamo'nun belli dönemlerine ait fotoğraf ve video kayıtlarının yanı sıra tasarladığı ayakkabılar ve patenleri de seçkide bir araya getiriliyor. Kasım ayına kadar Floransa seyahat planlarınızın arasında ise *Salvatore Ferragamo 1898-1960*'ı ziyaret edebilirsiniz.

Denizlerdeki tasarım

1873 yılında kurulan Benetti dünden bugüne ahşap yelkenli gemilerden yenilikçiliği temsil eden son teknoloji tasarımlarına varıncaya kadar 400'ün üzerinde yat üretti. Assouline ise İtalyan markanın yıl dönümünü David Bowie'nin El Caran'ı, Adnan Khashoggi'nin Nabila'sı ve dünyanın ilk lüks yatı olarak kabul edilen tarihi Delfino gibi fenomen tasarımlara yer verdiği "Benetti" basımıyla kutluyor. 108 metrelik IJE'den tasarımcılarla yapılan iş birliklerine ve Zlatan Ibrahimović'in de aralarında bulunduğu müşteri kitlesine kadar her sayfa Benetti'nin mirasını sergiliyor. Kevin Koenig tarafından yazılan kitap, markanın evrimini, sürdürülebilirliğe bağlılığını ve İtalyan işçiliğini derinlemesine inceliyor. Daha önce hiç görülmemiş fotoğraflarla ve özel kamera arkası içerikleriyle baskı, Benetti'nin yüzyıllardır deniz temasında yarattığı inceliklere yer veriyor. 200'den fazla görselden oluşan 292 sayfalık Benetti için daha fazla bilgi almak isterseniz Assouline'in web sitesini ziyaret edebilirsiniz.

THE LEGEND AMONG ICONS.

——— **Portugieser Perpetual Calendar.**
Ref. 5033: The daring expeditions of the Portuguese seafarers held out the promise of everlasting glory. A worthy legacy of this heroic epoch is the Portugieser Perpetual Calendar. Timelessly elegant, it features

trailblazing technology that includes a 7-day automatic movement with Pellaton winding and a power reserve display showing the date until 2499. So converted into human lifetimes, this model could be working on its legendary status for eternity.

Mechanical movement · Pellaton automatic winding system · IWC-manufactured 52610 calibre · 7-day power reserve with display · Perpetual calendar with displays for the date, day, month, year in four digits and perpetual Moon Phase · Anti-reflective sapphire-glass · See-through sapphire-glass back · Water-resistant 3 bar · Diameter 44.2 mm · Alligator leather strap by Santoni

Istanbul: Arte Gioia, İstinye Park Tel: (212) 345 6506 - Luxury Timepieces, Istanbul Airport International Departure Terminal -
Greenwich, Zorlu Center Tel: (212) 353 6347 | **Ankara:** Greenwich, Armada Tel: (312) 219 1289 | **Bursa:** Permün Saat, Korupark AVM Tel: (224) 241 3131
İzmir: Günkut Saat, Alsancak Tel: (232) 463 6111 | **Muğla:** Arte, Yalıkavak Marina Bodrum Tel: (252) 385 4429

IWC.COM

IWC
SCHAFFHAUSEN

Elton John ve daha fazlası

Christie's, 21 Şubat'ta oldukça heyecan verici bir seçkiyle karşımızda. Elbette Elton John'un müzik konusundaki yetkinliğini tartışmayacağız ancak kendisinin geniş sanat ve efemera koleksiyonu hakkında söyleyeceklerimiz olabilir. Öyle ki Christie's, 21 Şubat'taki açık artırmasında John'un Atlanta'daki evinden temin edilen "The Collection of Sir Elton John" seçkisine yer veriyor. Seçkide öne çıkanlar arasında Banksy, Sol Lewitt ve Keith Haring gibi isimlerin çalışmalarının yanı sıra Irving Penn, Helmut Newton ve Robert Mapplethorpe'un fotoğrafları da var. Öte yandan mezatta John'un bir zamanlar turne sırasında giydiği, her ikisi de '70'lerdeki konserlerde giyilen gümüş deri platform botları ve güneş gözlükleri de dahil olmak üzere pek çok giysi ve aksesuar da sunulacak.

Marsilya ve Akdeniz kültürü

Podyumlar artık sadece koleksiyonların tanıtıldığı yerler değil. Demek istediğimiz birçok marka, gösterilerini birer kültür alanına çevirmek adına birçok adım atıyor. Kimisi podyum tasarımlarında sanatçı iş birliklerine yer veriyor kimi ise tercih ettiği lokasyonlarla markanın kültürüne değiniyor. Bu isimlerden biri de Chanel. Fransız modaevi Cruise 2024/25 defilesi için Marsilya'yı seçtiğini duyurdu bile. Chanel, Güney Fransa şehrini seçerek sadece Fransa'nın değil genel olarak Akdeniz kıyılarının canlı kültürüne değiniyor. Cruise 2024/25 şovu, Chanel'in fenomen kodlarının devamı olarak Mayıs ayında gerçekleşecek. Sadece Chanel özelinde değil birçok markanın ilerleyen zamanlarda yaratıcılık konusunda nasıl farklılıklar ortaya koyacağı merak konusu.

Italian Masterpieces

Chester Line sofa designed by Poltrona Frau Style & Design Centre

poltronafrau.com

POLTRONA FRAU ISTANBUL by BMS DESIGN CENTER

Nispetiye Caddesi, Seheriyıldızı Sokak No:5 Etiler / İstanbul

T. 0212 263 64 06

info@bms.com.tr | www.bms.com.tr

f | @ bmsdesigncenter

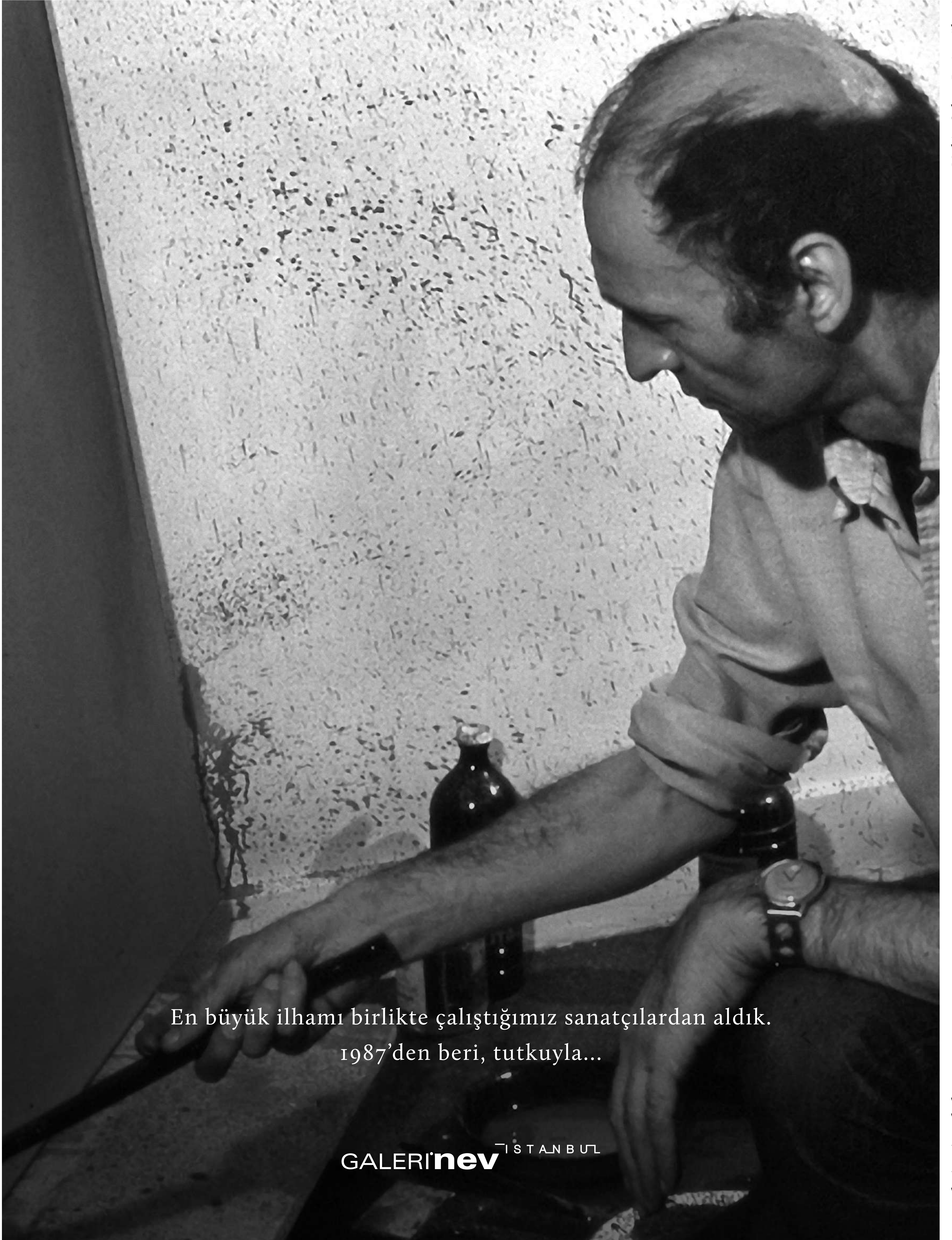
Devrin sonu mu?

Bugatti, en yeni Chiron'un ilk görsellerini geçtiğimiz ay paylaştı. Fransız üreticinin Ser Measure programı aracılığıyla kişiselleştirilen otomobil; bakır, turuncu detaylarının yanı sıra Nocture siyah renge kaplanıyor. Aynı renk tonu birleşimi kokpit ve koltuklarda Belgua siyahı ve deriyi buluşturuyor ancak modelin belki de en dikkat çekici yanı orta konsolda ve kapı eşiklerindeki "The last 1500 hp Chiron" el yazısı. Chiron çağına veda edecek miyiz yoksa üretim farklı alternatiflerle mi devam edecek ya da Bugatti Chiron özelinde nasıl bir yol haritası takip edecek soruları kafamızı karıştırırken otomobil üreticisinin Molsheim fabrikasından çıkan son edisyonların özel hatta türünün tek örneği olacağı gerçeğinin farkındayız. Bu arada, Chiron'un uzun zamandır beklenen halefini görmeden önce Molsheim'dan kaç tane daha "son" otomobilin çıkacağına dair düşüncelerimizi çarpıştırabiliriz.

Gelecek hakkında ipuçları

Geçtiğimiz ay Las Vegas'ta gerçekleşen CES 2024, teknolojinin dahil olduğu alanlarda ne denli ileri gidebileceğinin bir kanıtıydı. Hal böyleyken bir sonraki sene nasıl geliştirmelerle karşılaşacağımızı düşünmeden edemiyoruz ancak şimdilik 2024 edisyonuyla devam etmek durumundayız. CES 2024'ten çıkaracağımız sonuçlardan biri de mobilitenin yapay zeka tarafından şekilleneceği gerçeği. Referanslarımız arasında ise araç içi işletim sisteminin dokuzuncu versiyonu olan BMW OS9 var. Navigasyon içeriğini sürücünün AR gözlüklerine aktaran, artırılmış gerçeklik tabanlı bir navigasyon sistemi (XREAL ile geliştirilmiş) olan gelecekteki AR Ride da yenilikler arasında. Buna ek olarak, yolcuların müzik, ses ve oyun (ikincisi normal oyun kumandalarını kullanan) gibi üçüncü taraf uygulamalara erişimini sağlayan BMW Digital Premium'un da tanıtımı yapıldı. Son olarak bilgisayar kontrollü sürüş teknolojisine yönelik bir uygulama da fuardaydı; uzaktan kumandalı vale park hizmeti...

En büyük ilhamı birlikte çalıştığımız sanatçılardan aldık.
1987'den beri, tutkuyla...

GALERİnev İSTANBUL

Maskülen ve feminen karışım

Mücevherlerin sadece kadınlara özel olmadığı zamanlardayız. Bir önceki cümlemizi destekleyebileceğimiz birçok referanstan da bahsedebiliriz ki bunlardan biri de Louis Vuitton. 1854'ten bu yana hem erkek hem de kadın nezdinde çeşitli tasarım disiplinlerini benimseyen Fransız marka erkeklere yönelik mücevher serisini tanıtarak modanın cinsiyet kalıplarını kırıyor. "Les Gastons Vuitton" adını taşıyan yeni koleksiyon, kurucusu Louis Vuitton'un torunu Gaston-Louis Vuitton'u anıyor. Louis Vuitton'un saat ve mücevher sanat direktörü Francesca Amfitheatrof, koleksiyonu kot pantolona benzetiyor. Ve ekliyor, herkesin bir kot pantolonu vardır ve kot pantolonunuzu ne kadar çok giyerseniz, onu o kadar çok seversiniz. Kolye uçları, yüzükler, bilezikler, etiket kolyeler ve küpelerin yer aldığı Les Gastons Vuitton, belirli butiklerde ve çevrim içi satışta.

Sanal ve gerçeklik

Bu zamana kadar birçok ortaklıktan bahsettiğimiz oldu ancak geçtiğimiz Aralık ayında duyurulan Mercedes-Benz ve PlayStation belki de en ilginçlerinden biriydi. Aradan geçen kısa bir sürenin ardından ikili, iş birliklerini adlandırdı: A-Class Vibes. Ki bu da PlayStation 5'i merkeze alan sınırlı sayıda bir sürüm anlamına geliyor. Otomobilin kendisi, mavi ışıklarıyla vurgulanan tanıdık bir "Digital White" dış cepheye ve siyah deri iç mekana sahip. Yalnızca 50 edisyonla sınırlanan model her satın alımda PS5 Digital Edition konsolu ve Gran Turismo 7 ile birlikte çevrim içi olarak satılacak. Yüksek performanslı LED farlar, Nappa deri çok işlevli spor direksiyon simidi ve dijitalleştirilmiş bir deneyim için çift 10,25 inç multimedya ekrana sahip en yeni nesil MBUX ile donatılan model Plug-In Hibrit olarak mevcut. Son olarak 55.677 euro fiyat etiketine sahip A-Class Vibes modelinin şimdilik Mercedes-Benz İtalya aracılığıyla satışta olduğunu belirtelim.

“Akıllı” gözlem

Teknolojinin gelişimiyle birlikte yeteneklerini geliştiren tasarımlardan biri de dürbünler. Öyle ki bu sene 75. yıl dönümünü kutlayan Swarovski Optik, gözlem algılarımızı günümüz modernitesine adapte ediyor. Swarovski Optik AX Visio, tam olarak neye baktığınızı söyleyebilen, yaban hayatı odaklı bir yapay zeka sistemiyle donatıldı. Marc Newson ile iş birliği içinde geliştirilen tasarımın, Swarovski'nin hassas 10x32 optik sistemleri (10x büyütme ve 32 mm objektif lens çapı) dahil olmak üzere 390 donanım parçasının entegrasyonu beş yıl sürdü. Bu, 9.000'den fazla kuşu ve diğer birçok canlıyı tanımlayabilen lens içi sistemle birleştirildiği anlamına geliyor. Öte yandan dürbün, fotoğraf ve video çekmek için dahili bir kameranın yanı sıra bunları akıllı telefonunuzla paylaşmak için özel bir uygulamaya sahip. Hatta bir kuşun konumunu etiketleyebilirsiniz. Swarovski Optik AX Visio hakkında detaylı bilgiye markanın web sitesi üzerinden ulaşabilirsiniz.

Modern klasik algılar

Seyahat planlarımızda deneyimleyeceğimiz şehir ne kadar önemliyse konaklayacağımız otel de bir o kadar önemli. Helsinki eğer listenizdeyse ya da bir noktada bu şehri keşfetme düşüncesindeyseniz Kruunuhaka'da, Senato Meydanı ve Helsinki Katedrali gibi simge yapıların yakınında konaklamak istemenizi anlarız. 1885 yılından kalma bina, Finli mimar Evert Lagerspetz tarafından tasarlanan ve bir zamanlar Finlandiya Bakanlık Ofisi olarak kullanılmış tarihi bir yapıyı tercih etmenizi de oldukça doğal karşılayabiliriz. Adını Danimarka prensesi ve Rus imparatoriçesi Maria Feodorovna'dan ilhamla alan Hotel Maria'nın aradığınız kriterlere uygunluğu bir yana otel wellness başlığıyla da ön planda. Maria Spa'da büyük bir Fin saunası, buhar odası, serin ve sıcak havuzları ve jakuzisiyle Kuzey Avrupa deneyiminin rahatlatıcı taraflarına odaklanıyor.

Fotoğraf: Mustafa Hazneci (Salt)

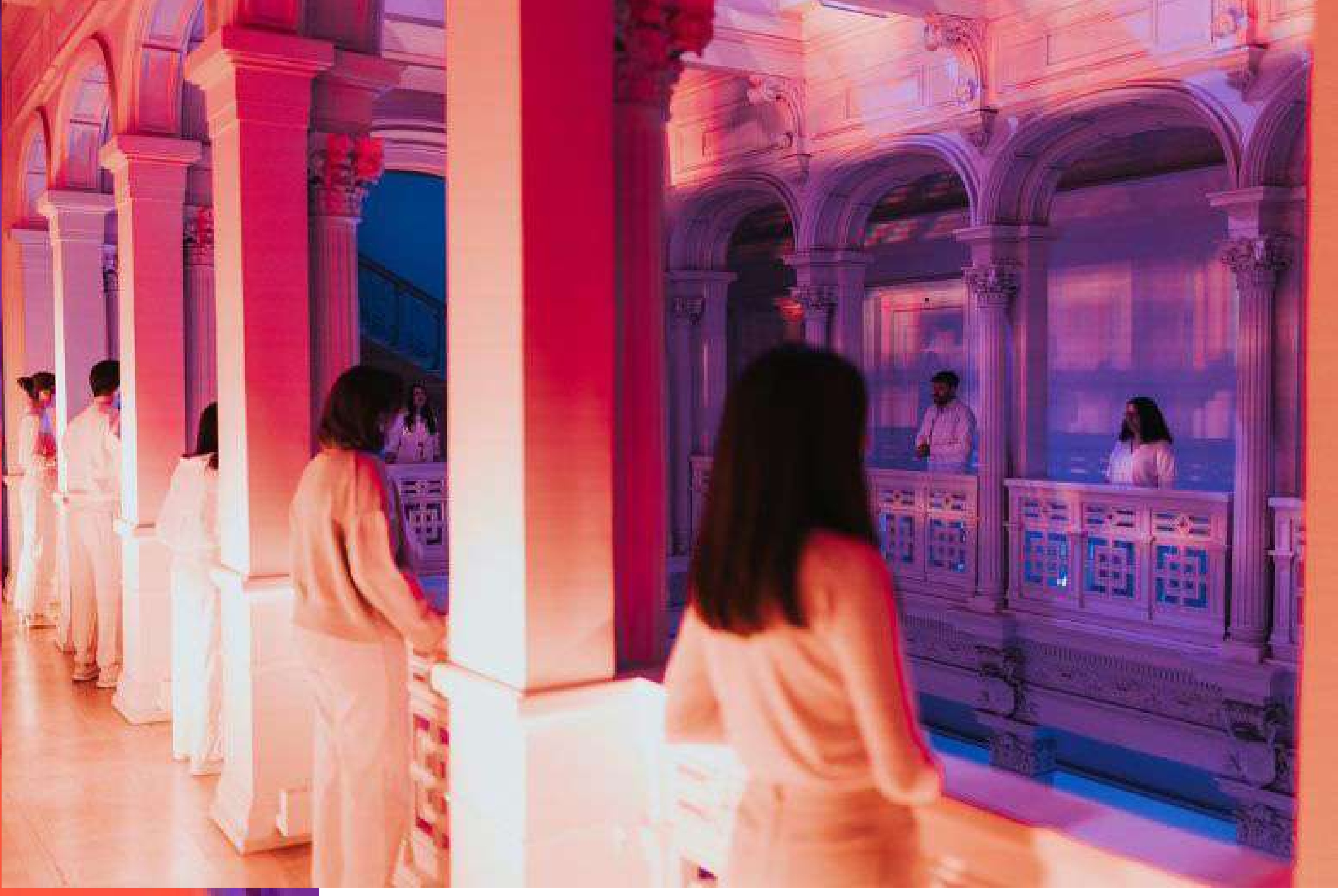
Işık enstalasyonu: SPEKTRUM

Garanti BBVA'nın kurucusu ve daimi destekçisi olduğu Salt'ın ON|OFF iş birliğiyle gerçekleştirdiği ışık enstalasyonu, güneşin döngüsünü temsil eden renk ve gölge etkileşimleriyle Salt Galata yapısının mimari unsurlarını farklı açılardan izleme imkanı sunuyor. Işığın atmosferik varlığı ile spektrumu yapının katmanlarına vurgu yaparken, yarattığı gölgelerle izleyiciyi mekanın bir parçası haline getiriyor.

Chromas koro performansı

İsmi Latince "renkler" kelimesinden alan ve her üyesi kendine has bir rengi temsil eden Chromas, 2015'ten bu yana Başak Doğan şefliğinde modern cazdan folk düzenlemelerine uzanan geniş bir yelpazede çeşitli tarzları bir araya getiriyor. Çok sesli, birbirinden farklı ve rengarenk Avrasya kültürünü benimseyen koro, yeni müzikal ve sahne deneyimlerini keşfedip tasarlıyor.

Chromas tarafından özel olarak hazırlanan

Chromas koro performansı, Salt Galata, 12 Aralık 2023
Fotoğraf: Salih Üstündağ

Fotoğraf: Mustafa Hazneci (Salt)

koro performansı, güneşin döngüsünü temsil eden renk ve gölge etkileşimleriyle Salt Galata yapısının mimari unsurlarını farklı açılardan izleme imkanı sunan ışık enstalasyonu *SPEKTRUM*'a eşlik ediyor.

İlki 23 Ocak'ta gerçekleşen Chromas koro performansını, 24 Şubat Cumartesi ve 23 Mart Cumartesi saat 17.00'de gerçekleşecek iki ayrı performans takip edecek. Programın herkesin katılımına açık ve ücretsiz olduğunu belirtelim.

Salt Galata hakkında

Fransız asıllı Levanten mimar Alexandre Vallauri tarafından Bank-ı Osmanî-i Şahane (daha sonra Osmanlı Bankası) için tasarlanan ve zaman içerisinde çeşitli yapısal müdahalelere uğrayan yapı, 1892-1999 yıllarında Osmanlı Bankası'nın genel müdürlük binası olarak kullanılmış; yeniden işlevlendirme çalışmasının ardından Kasım 2011'de Salt Galata olarak hizmete girmiştir. **M**

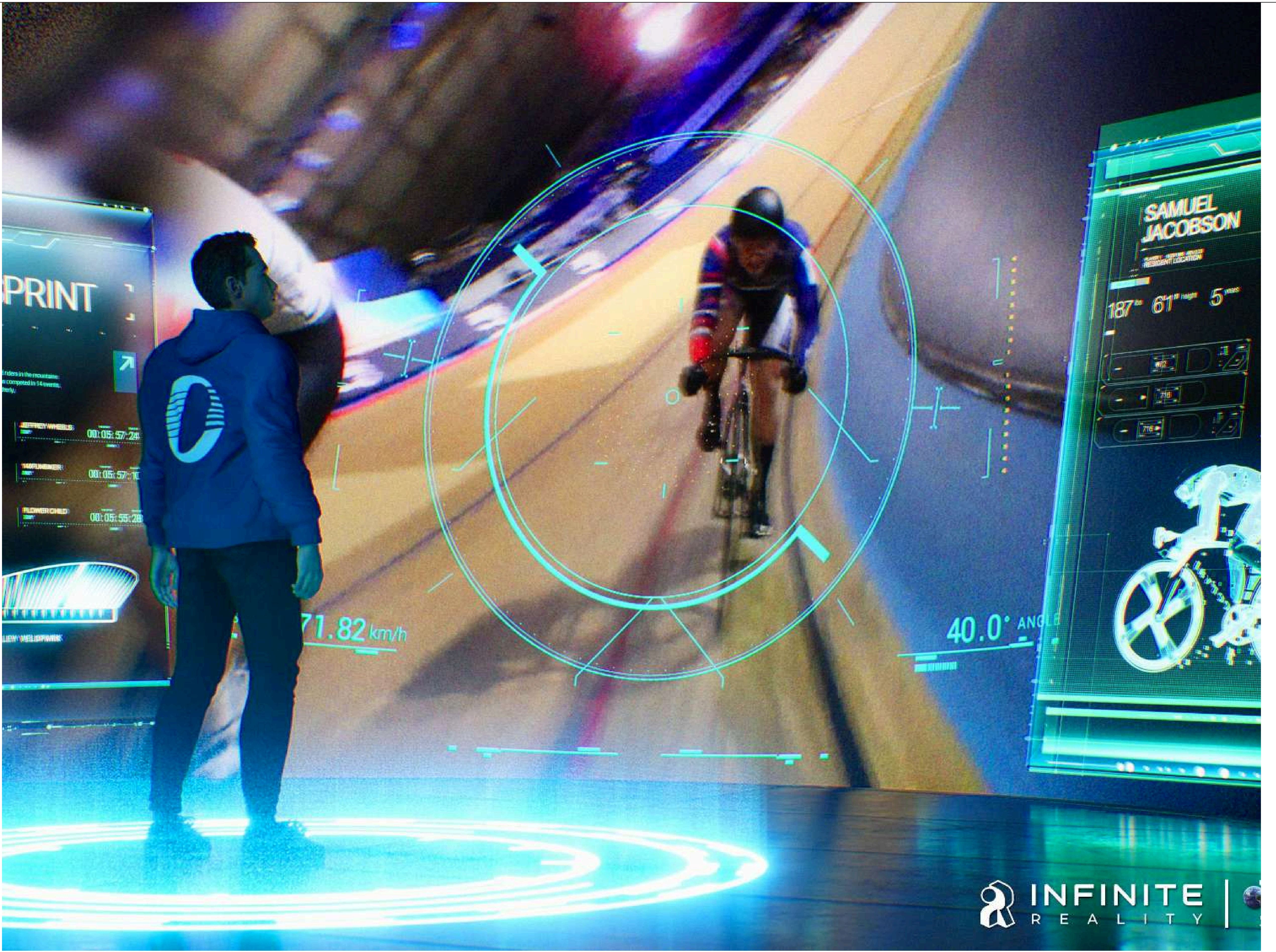
Spor dünyasının görkemli turnuvalarından metaverse'deki gelişmelere, sağlıkta atılan önemli adımlardan geçmişten günümüze uzanan değerlerin sanattaki yansımalarına kadar bu ayın en güncel haberleri...

Yazı Mert Tüfekçioğlu

Super Bowl'a doğru

Super Bowl 2024, 11 Şubat tarihinde Las Vegas'taki Allegiant Stadyumu'nda kapılarını açmak için hazırlanıyor. AFC'de Buffalo Bills ve Kansas City Chiefs karşı karşıya gelecek ve kazanan, Houston Texas ve Baltimore Ravens maçının galibiyle yarışacak. NFC tarafında ise San Francisco 49ers ile Green Bay Packer

karşılaşacak ve kazanan Detroit Lions'ın Tampa Bay Buccaneers'e karşı oynadığı maçın galibiyle oynayacak. Maçın devre arası gösterisini ise Usher üstlenecek ve akıllı reklamlar ise eğlencenin büyük bir bölümünü oluşturacak. Stadyum, 2021 PAC-12, Las Vegas Bowl ve 2021 CONCACAF Altın Kupa Finali gibi önemli turnuvalara da ev sahipliği yapmıştı.

Metaverse'de yeni bir ses

Metaverse ve yapay zeka teknolojileri ile tanınan Futureverse, Ready Player One ve Warner Bros. Discovery kurucularıyla bir araya gelerek Readyverse Studios'u duyurdu. Platform, web3, oyunlar, artırılmış gerçeklik ve sanal gerçeklik teknolojilerini kullanarak birbirine bağlı yeni bir deneyim sunmaya hazırlanıyor. Franchise'lar web3'e gelmekle kalmayacak, sürükleyici ve paylaşılan bir web3 deneyiminin de kapıları açılacak. Geçtiğimiz yıl Futureverse'in 10T Holding tarafından 54 milyon dolarlık yatırım almasından sonra bugün, Outlier Ventures ortaklaşa Base Camp Accelerator Program açıkladı. Bu programa seçilen ekipler, mentorluk, eğitim ve 100 bin dolarlık finansmanla dolu bir sanal programdan yararlanabilecek.

Monroe ve Hefner için açık artırma

Marilyn Monroe'ya ait olan eşyalar, hayatını ve kariyerini kapsayan bir koleksiyon olarak Mart ayında Julien's Auctions tarafından müzayedeye sunuluyor. Seçki arasında 1955 yapımı *The Seven Year Itch* filminde kullanılan siyah bir gece elbisesi de yer alıyor ve yaklaşık 200.000 dolara satılması öngörülüyor. Koleksiyon içerisinde John F. Kennedy'nin doğum gününde giydiği orijinal program ve bilet koçanı, dar bir Jean Louis elbisesi, *Gentlemen Prefer Blondes* film seti fotoğrafları ve Elizabeth Arden ruju yer alıyor. Hugh Hefner'ın koleksiyonunda ise Andy Warhol imzalı serigrafı, yağlı boya tabloları, kıyafet, ipek pijama ve pipo tütünü gibi eşyalar da yer alıyor.

Harlem esintileri

Sene içerisinde konuşulması en çok beklenen sergilerden biri olan *The Harlem Renaissance and Transatlantic Modernism*, 25 Şubat'ta Metropolitan Museum of Art'ta gösterimde. Resim, heykel, fotoğraf ve film dahil 150'den fazla eserin sergilendiği seçkide 1920'ler ve '40'lar arasında Harlem'de ve ülke çağında ortaya çıkan şehirlerdeki günlük yaşamı ve siyahi sanatçıların kapsamlı etkilerini ele alıyor. Ayrıca, Afrikalı Amerikalıların güney bölgelerini sürüler halinde terk etmeye başladığı Büyük Göç'ün de ilk yıllarını gözler önüne seriyor. Öne çıkan sanatçılar arasında Charles Alston, Aaron Douglas, Meta Warrick Fuller, William H. Johnson gibi isimler yer alıyor.

William H. Johnson (1901-1970). *Woman in Blue*, yaklaşık 1943, çuval bezi üzerine yağlı boya, 88.9 x 68.6 cm.

Biyonik insan

İsveçli 50 yaşındaki bir hasta hem sinir hem de iskelet sistemini robotik uzuvlarla kaynaştıran ilk insan oldu. Kemikleri kaslara ve sinirlere implant edilmiş elektrotlara bağlayan yöntem olan osseointegrasyon, beynin vücuda hareket etmesi için mesajlar gönderme sürecini taklit ediyor. Bir başka deyişle, hareket etmeyi düşünmek sinirleri harekete geçiriyor, sensörler implantı aktif duruma getiriyor ve yapay kolun hareketini kolaylaştırıyor. *Science Robotics*'de yayınlanan araştırmaya göre hastanın iki eliyle yaptıklarının % 80'ini gerçekleştirebildiği ve yapay kolda bazı hislerin hissedilebildiği de ortaya kondu.

Z59, 2022, keten üzerine akrilik, 230 x 190 cm.

Yago Hortal

Eserlerini kromatiklikle karakterize eden Yago Hortal her daim rengi, medyumunun temel bir parçası, bir kompozisyon ve farklı yöntemleri keşfedebileceği bir araç olarak kullanıyor.

Röportaj Aylin Kumdagezer

Çalışmalarınızı en basit haliyle canlı ve baskın renklerle tanımlayabiliriz. Sizi böylesine renkli ve enerjik bir palete çeken nedir?

Hayatım boyunca renklerle iç içe yaşadım. Çocukluğumdan beri evimin duvarları neredeyse her ay değişiyor, bu yüzden renkler, alışık olduğum doğal bir algılama.

İlk fikirden son haline kadar, çalışmalarınızın yaratıcı süreci nasıl gelişiyor?

Normalde aynı anda birkaç eser üzerinde çalışırım ve her biri bir öncekinin sonucudur. Bir diğer taraftan fikirlerden ziyade tasarımlarla çalıştığımı söyleyebilirim çünkü çoğu zaman boyama sürecinde yön değiştirmek zorunda kalıyorum. Aynı okazyon sergilerde de geçerli; çalışmalar arasında gerilim ve diyalog yaratma gayesindeyim ama kurgu her zaman son dokunuş oluyor.

Özellikle tercih ettiğiniz materyal ve teknikler neler?

Aslına bakarsanız materyalin kendisi sınırları

belirliyor. Farklı boya türlerini 2001'den bu yana keşfediyorum ve neredeyse o zamandan beri akriliğe odaklandım. Akriliğin tüm fiziksel yönlerini keşfetmeyi seviyorum -sıvı halinden maksimum yoğunluğuna, en uçuk haline kadar. Nikolaus Ruzicska Gallery'deki ilk sergim bunun iyi bir örneğiydi. Bugünlerde her zamankinden daha fazla boya kullandığım bir eser üzerinde çalışıyorum ancak tamamlanmasına az kaldı.

Özellikle "P" serisine baktığımızda renkler canlılığı, çizgisel hareketler ise kaotik tarafı yansıtıyor gibi. Bu vesileyle hangi duyguları aktarmaya çalışıyorsunuz?

Herhangi bir sanat işinin karşısına geçtiğinizde içinizde kıpırdayan bir şey olduğunu hissedersiniz. Aslına bakarsanız eserlerimle belirli bir duyguyu yansıtma amacım yok ama bir çalışmayla iletişim kurduğunuzda pozitif ya da negatif bir şeyler hissetmeniz kaçınılmaz. Belki de sanatçı olarak farklı bir perspektiften yaratma eylemi çok karmaşık olduğu içindir.

SP143, 2017, keten üzerine karışık teknik, 32 x 30 x 13 cm.

Öte yandan eserlerinizde iki ve üç boyut arasındaki çizginin bulanıklaştığını da dile getirebiliriz. Sizi bu sınırları keşfetmeye iten motivasyon nedir?

En tanınmış işlerim, el hareketlerinin sıvı boyayla bir araya geldiği hal. Bir noktada boyanın kendisine dokunmam ve düz bir yüzey üzerinde yeniden karıştırmak yerine tüm hacimleri görmem gerekti. Ancak yine de bu çalışmalarımı 3 boyuttan çok resim gibi düşünüyorum.

Bir diğer taraftan eserleriniz uluslararası alanda da sergilendi. Bu bağlamda unutamadığınız bir hikayeniz var mı?

Yaşadığım en iyi deneyimlerden biri 2016'da Peter Halley ile beraber çalışma zevkine eriştiğim zamandı. "H+H" adında duo bir gösteri yapmıştık. *Halley meets Hortal* adlı sergiyi Barselona'daki Galeria Senda'da gerçekleştirdik. Birlikte 5 parça üzerinde çalıştık ve ayrıca galeride karşılıklı duran 3 büyük ölçekli eser de yaptık. O açılış muazzamdı. Stüdyomda geçirdiğimiz zamanlar ise paha biçilmezdi.

Sanatınıza etkisi olduğunu düşündüğünüz sanatçı ya da sanat akımları var mı?

Enrique Juncosa -Irish Museum'ın eski müdürü, Museo Reina Sofia'nın müdür yardımcısı ve IVAM'ın en büyük sanat eleştirmenlerinden ve küratörlerinden biri- çalışmalarımın malzemelerin fizikselliğinin bir göstergesi olarak görülebileceğini ve bunun birçok insanın çalışmalarımı ilişkili gördüğü soyut dışa vurumculuktan çok minimalizmle ilgili olduğunu söylemişti.

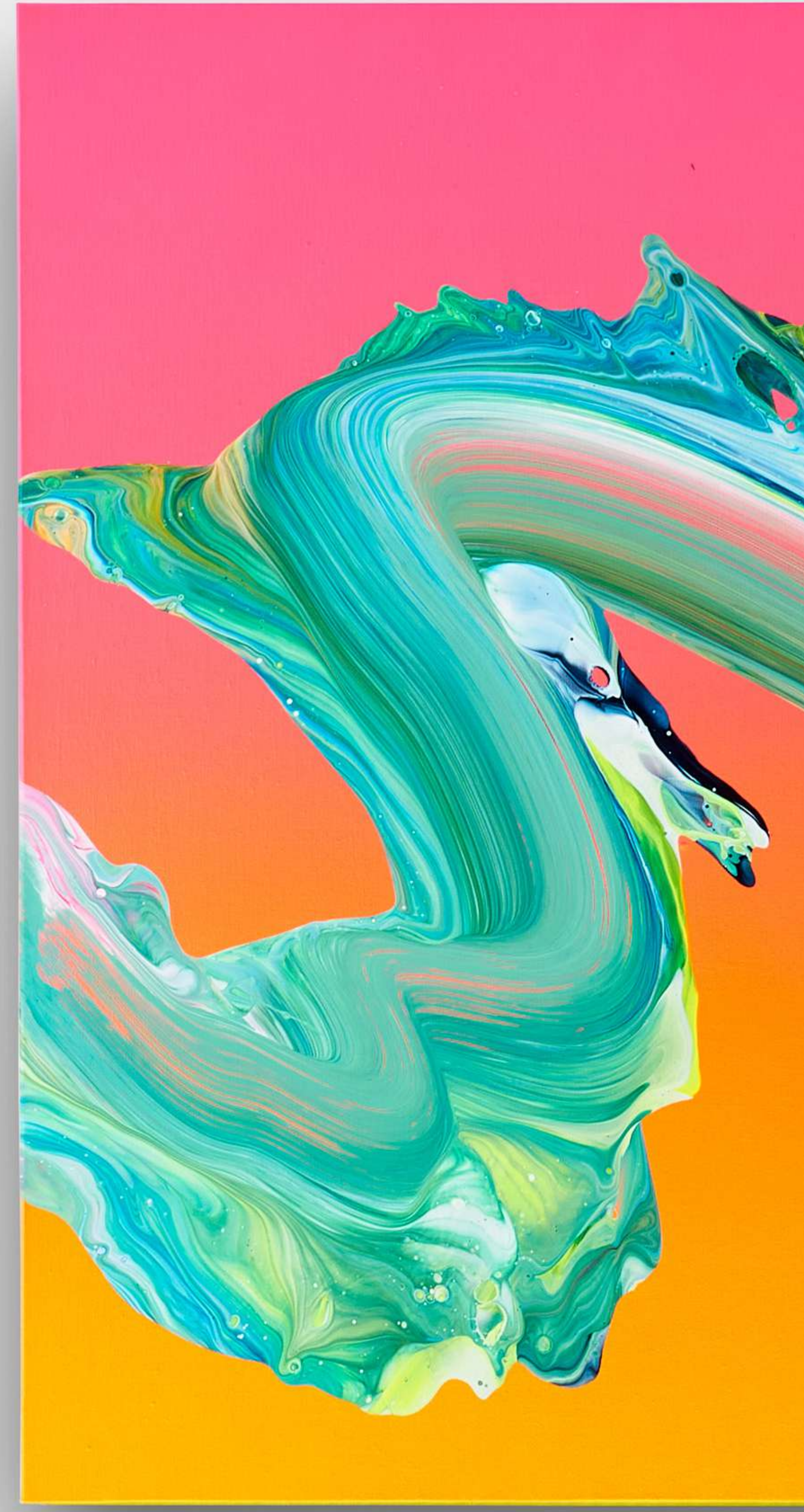
Bir diğer taraftan Robert Motherwell, José Guerrero, Katharina Grosse gibi pek çok sanatçıya da hayranım ama muhtemelen hatırladığım en etkileyici sergi Museo Reina Sofia'daki Howard Hodgkin retrospektifiydi. Her odaya girip çıkarken korumaların bana şüpheyle baktığını hatırlıyorum. Komik olan şu ki Enrique Juncosa o serginin küratörlüğünü biz birbirimizi tanımadan önce yapmıştı.

Kişisel olarak beni düşündüren cümlelerinizden biri de "Kaos ve düzen arasında bir denge arıyorum. Bu satranç ile boks arasındaki bir kombinasyon gibi." Hem bir sanatçı olarak hem de kişisel kimliğinizde bu fikrin altında yatan ideoloji nedir?

Ya siz materyal üzerinde ya da materyaller sizin üzerinizde kontrol kurabilir. Ben her iki seçeneğin arasındaki boşluğu seviyorum ayrıca kaos ile düzenin tüm ihtişamıyla var olduğu yer burası. "Serilerimden" bir diğeri -ben buna "aile" demeyi tercih ediyorum- tek ve dev bir fırça darbesine dayanıyor. Bir fırça darbesi benim için eserin asgari ifadesi anlamına geliyor ve tek bir karede boyanıyor. Tümüyle coşkulu kaos büyük bir fırça darbesinin içine giriyor ama ortaya çok dengeli bir sonuç çıkıyor. Hayat da buna benzer; her seferinde karar vermemiz gerekir ve bunu duygu ya da mantıkla yapabilirsiniz.

Z28, 2021, keten üzerine akrilik, 230 x 190 cm.

SP245, 2019, keten üzerine akrilik, her biri 75 x 75 cm.

Sanat anlayışınızın ilerleyen zamanlarda nasıl gelişeceğini düşünüyorsunuz?

Birkaç yıl öncesine kadar daha sert ve kuru paletle yeni bir çalışma grubunu arladım. Bu büyük bir değişimdi ve kariyerimde farklı bir adımdı. Şimdi yeni yollar ve daha çok hacimlere doğru yönelimim var ama her zaman eserlerle bağlantılı yeni teknikler keşfetmeye devam ediyorum.

Fikrimce çalışmalarınız izleyicilerde pozitif duygular uyandırıyor. Benimle aynı fikri paylaşıyor musunuz?

Genellikle insanlar eserlerin onlara enerji verdiğini ve iyi hissettirdiğini söylüyorlar ve ben de bundan gurur duyuyorum çünkü insanları mutlu etmekten daha iyi ne olabilir ki?

Daha önce İstanbul'u ziyaret ettiğinizi

biliyoruz. İstanbul sizde nasıl bir duygu uyandırdı?

İstanbul'a iki kez geldim ve daha iyisi olamazdı. 2017'de Dirimart'ta bir sergim vardı ve şehri, yerel insanları tanıma fırsatım oldu. Geri dönmek ve son seyahatimde zaman bulamadığım tüm harika yerleri ziyaret etmek için sabırsızlanıyorum.

Yayın tarafında da aktif olduğunuz bir gerçek. Peki *Zeta Cero* monografisinin bir devamı olacak mı?

Zeta Cero 2010'dan 2020'ye kadar olan eserlerden oluşan bir seçki. Büyük bir keyifle 2021'de yayınlandı. O zamandan beri de eserler üzerinde çok çalışıyorum ki bu, yeni bir kitapta toplamayı çok seveceğim birçok yeni çalışma anlamına geliyor. Kitap ve katalogları seven birisi olarak umarım yayınlanması uzun sürmez.

Ziyaret etmekten asla bıkmadığınız bir lokasyon var mı?

New York'a aşığım ve geçen yıl Paris'e tutuldum ama huzur arıyorsam, mükemmel konumum sevgili Balear Adaları'ndan herhangi biri. Ayrıca yarı Kanaryalı olarak Tenerife'yi söylemeden edemeyeceğim, orada bir başka gezegende gibi hissediyorsunuz.

Dünyaya yeniden gelecek olsaydınız hangi formu tercih ederdingiz?

Bir çeşit enerji olarak.

Sizi her koşulda gülümseterek mutlu hissetmenizi sağlan spesifik bir görüntüyü tasvir eder misiniz?

Gülen bir bebek gördüğümde, ben de kendimi gülümsemekten alıkoyamıyorum.

SP161, 2017, keten üzerine karışık teknik, 32 x 53 x 10 cm.

Artemis II
görevinin
mürettebatı:
Christina Koch,
Victor Glover,
Jeremy Hansen
ve önde Reid
Wiseman.

Fırlatmaya hazır!

2024 yılında NASA'nın gerçekleştireceği uzay misyonlarıyla çağın getirilerinden yararlanarak ilerleyen zamanlarda da konuşulacak tarihi olayların ajandasını çıkarıyoruz.

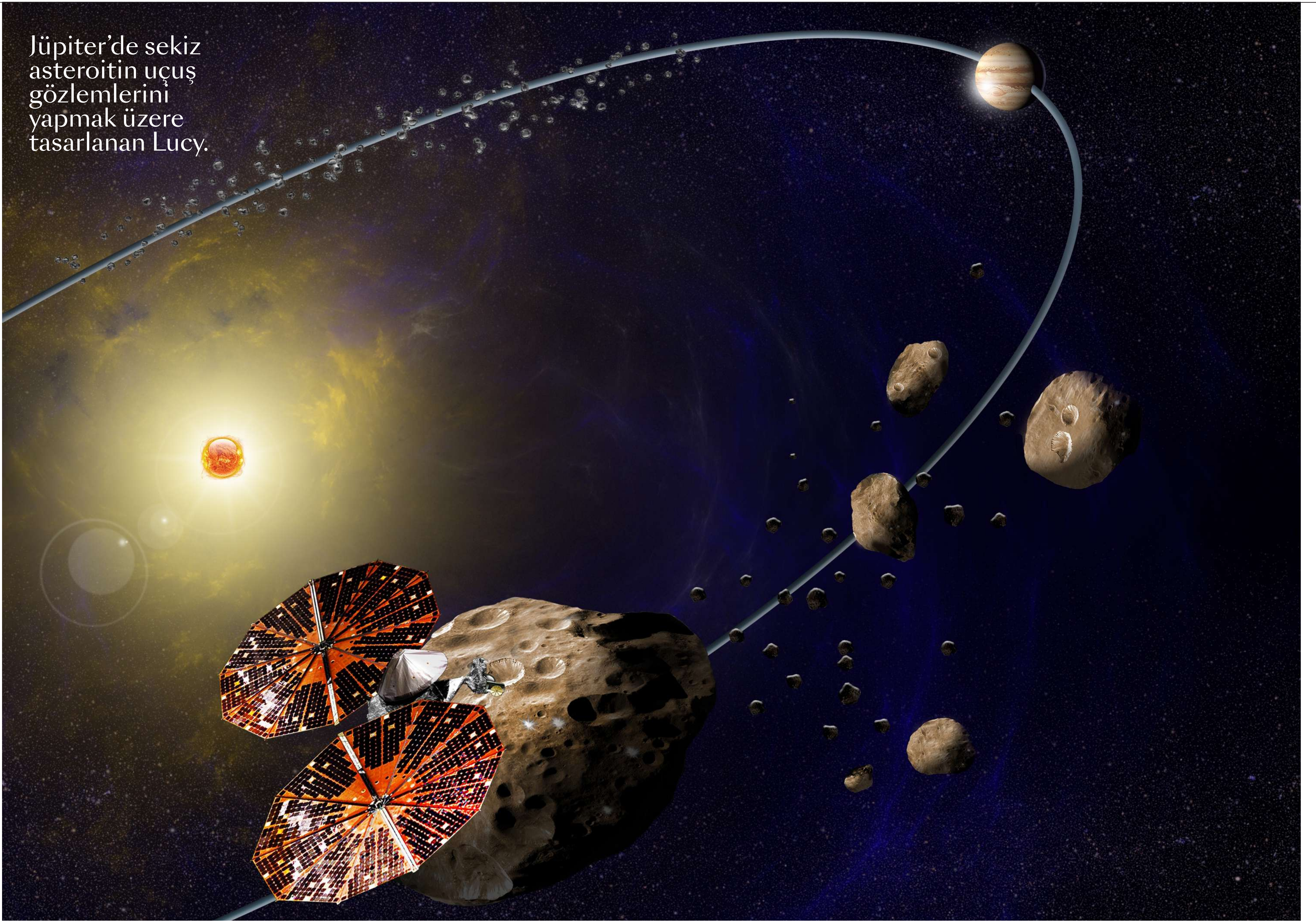
Yazı Doruk Ünal

Uzay misyonları bakımından başarılı sayılabilecek bir 2023'ün ardından bu sene içerisinde insanlığın uzay macerasında ne gibi adımlar atacağını merak etmek aslına bakarsanız iyi bir referans noktası sayılabilir. İnsanlık için büyük bir adım olarak kabul edilen 1969'un ardından 2024'te televizyondan -herhangi bir ekrandan demek daha doğru olacaktır- izleyeceğimiz denemelerin şimdiden tarihlerini netleştirmek, ajandanıza ekleyebileceğiniz yeni etkinlikler sunacak. İlgi duyduğunuz bir gezegene yolculuk ya da Ay'a yeniden iniş, teknoloji çağının getirilerini daha somut bir şekilde ortaya koyuyor. Uzay teması dikkatinizi çekmese de sadece bu çağın önemli bir olayına tanıklık etmenin bile tatmin edici olduğunu düşünenlerdeniz. Zira dünya tarihinde konuşulacak -henüz gerçekleşmediği için nasıl konuşulacağını bilmiyoruz elbette, başarısız bir denemeden

de ibaret olabilir- adımlar için geri sayıma başlıyoruz.

Bu sene içinde Ay dışında bir odağımız daha var; Jüpiter'in en büyük uydularından biri olan Europa. Yüzeyi buzdan oluşan Ay'dan biraz daha küçük olan bu uyduyu keşfetmek için NASA, Europa Clipper'ı görevlendiriyor. Şimdilik Europa'nın, buzlu kabuğunun altında muhtemelen bir tuzlu su okyanusunu barındırdığı düşünülüyor. Bilim insanlarının bir diğer tahmini ise dünyadaki bütün okyanusların toplamından iki kat daha fazla su içerdiği yönünde. Elbette bu da bizi yeniden "Dünya dışında yaşam için uygun bir ortam var mı?" sorusunun araştırılmasına itiyor. 10 Ekim tarihinde fırlatılması planlandığı gibi görevin 21 gün süreceğini biliyoruz. SpaceX Falcon Heavy'nin ise 2030 yılında Jüpiter sistemine varacağını altını çizelim.

Jüpiter'de sekiz
asteroitin uçuş
gözlemlerini
yapmak üzere
tasarlanan Lucy.

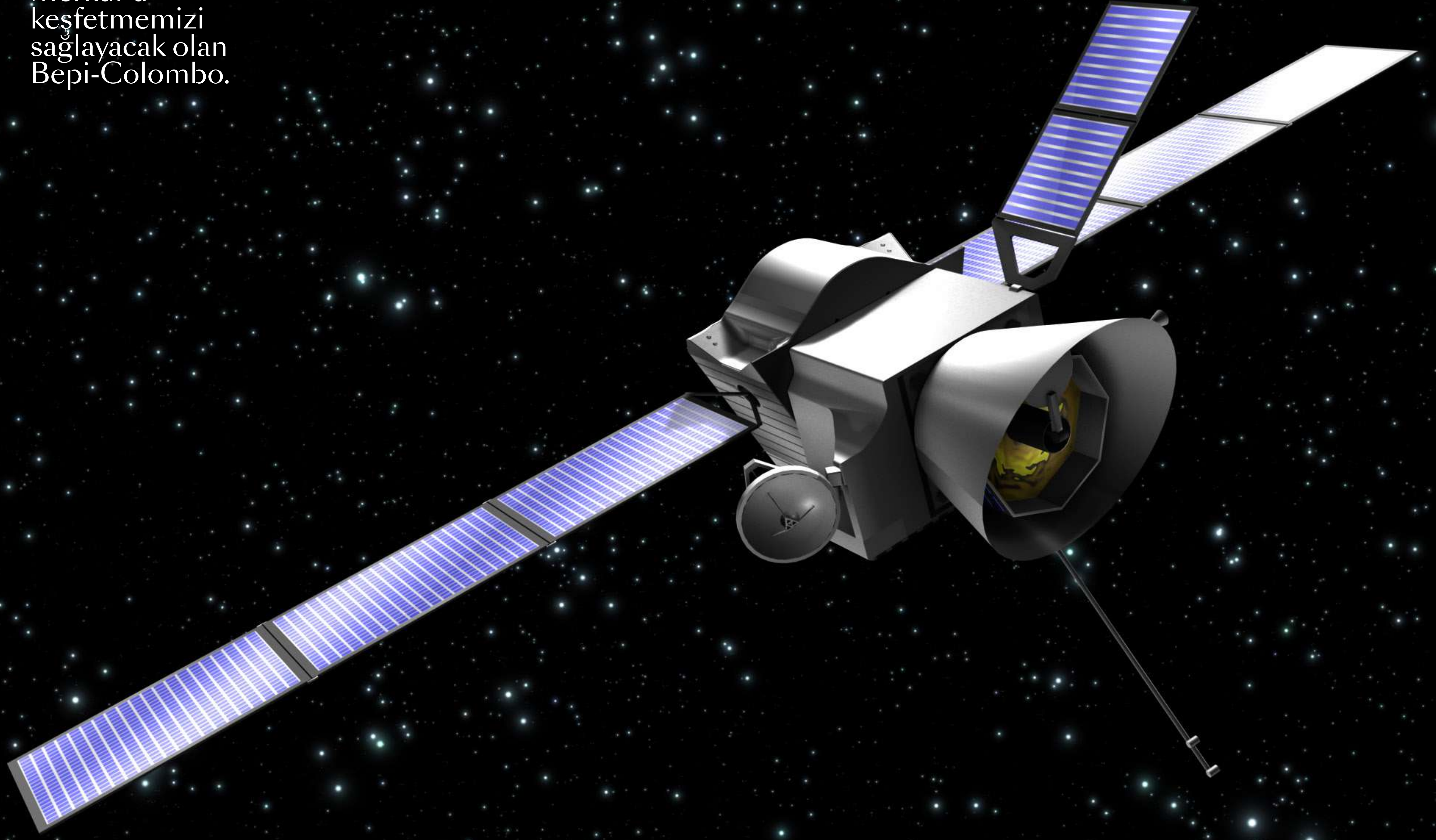

Geçtiğimiz sene de birçok kez konu edilen Artemis programı, 2024'te de gündemde olacak. Adını Apollon'un Yunan mitolojisindeki ikiz kardeşinden alan Artemis, NASA'nın Ay'a geri dönüş planı. 2022'nin sonlarında Ay'ın etrafındaki yörüngeye mürettebatsız bir kapsül gönderen Artemis I'in devamı niteliğindeki Artemis II görevinde bir dizi eşitliklerden de söz edebiliriz. Öyle ki ilk kez bir kadın ve siyahi bir astronot Ay'a gönderilecek. 10 günlük görev boyunca dört astronot Ay'ın yörüngesine yerleştirecek. Şu anda Kasım ayı gibi erken bir tarihte fırlatılma planlanıyor fakat uzay giysileri ve oksijen ekipmanı gibi gerekli tüm ekipmanların hazır olup olmadığına göre 2025 yılına ertelenme ihtimali de var. Artemis'in ayrıca insanları daha da uzaklara, yani Mars'a göndermeye hazırlayacak, uzayda daha uzun vadeli, sürdürülebilir bir varlığa yönelik planlar da içerdiğini belirtelim.

Elbette uygun yaşam koşullarının başında suyun varlığı geliyor. Bu da bizi VIPER'a götürüyor. "Volatiles Investigating Polar Exploration Rover" anlamına gelen VIPER, NASA'nın 2024'ün sonlarında Ay'ın güney kutbunu keşfetmek için kullanacağı golf arabası büyüklüğündeki bir robotu. Her ne kadar 2023'te fırlatılması planlansa da bazı teknik aksaklıklardan dolayı (Astrobotic'in geliştirdiği iniş sistemi üzerinde daha fazla test yapması gerektiği) görev ertelendi. Bu robot, ay sıcaklığında buharlaşan uçucu maddeleri keşfetmek adına tasarlandı. Arayışlarımız sonunda gelecekte Ay keşifleri için kaynak sağlanabilir. Yeniden ajandanızda Kasım ayında bir gün ayırmanızı rica edeceğiz çünkü VIPER'ın fırlatılmasının ve Ay yüzeyine inişinin Kasım'da yapılması planlanıyor.

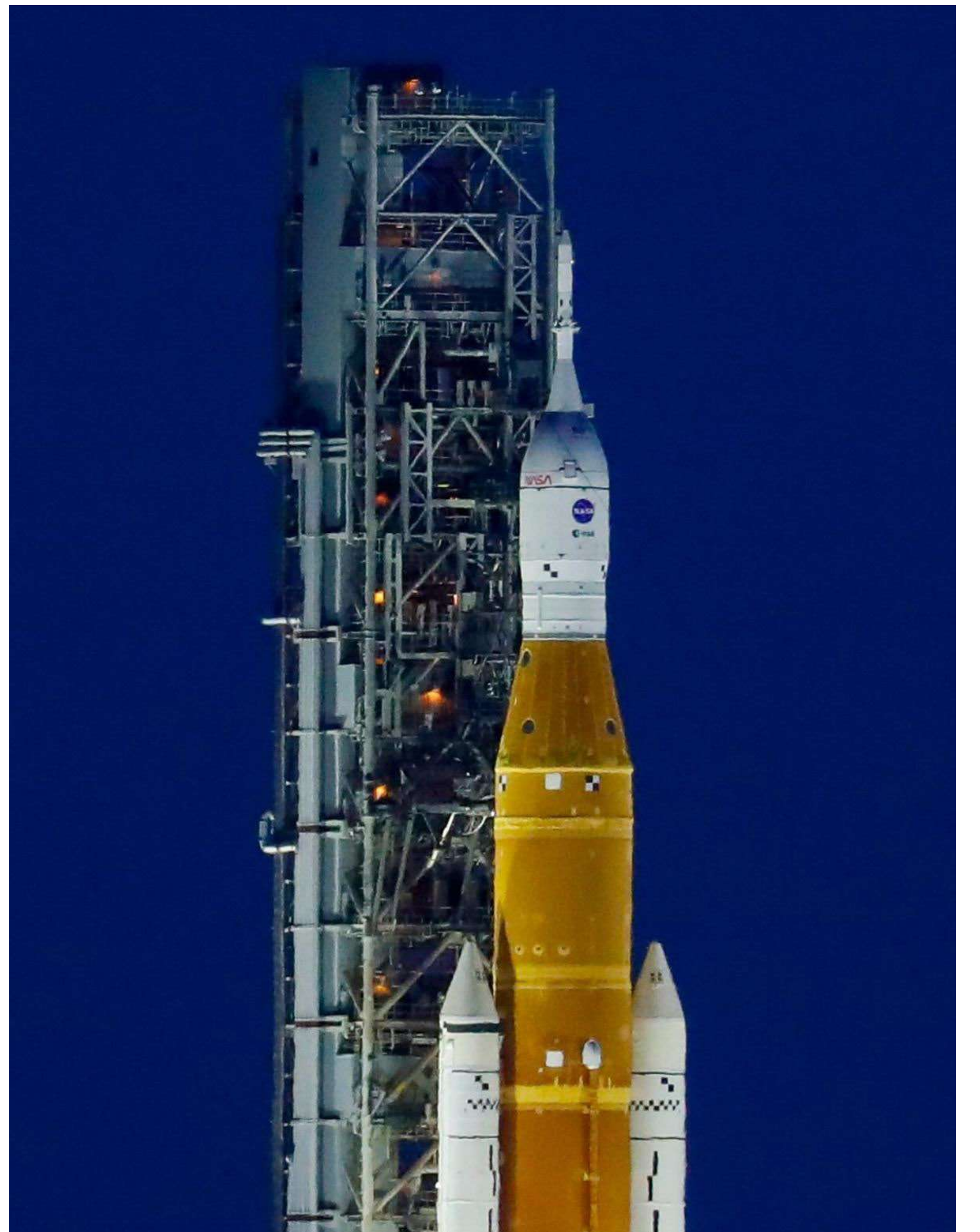
Tıpkı VIPER gibi Lunar Trailblazer da Ay'da su arayanlardan. Ancak VIPER, Ay'ın

Aralık ayında
Merkür'ü
keşfetmemizi
sağlayacak olan
Bepi-Colombo.

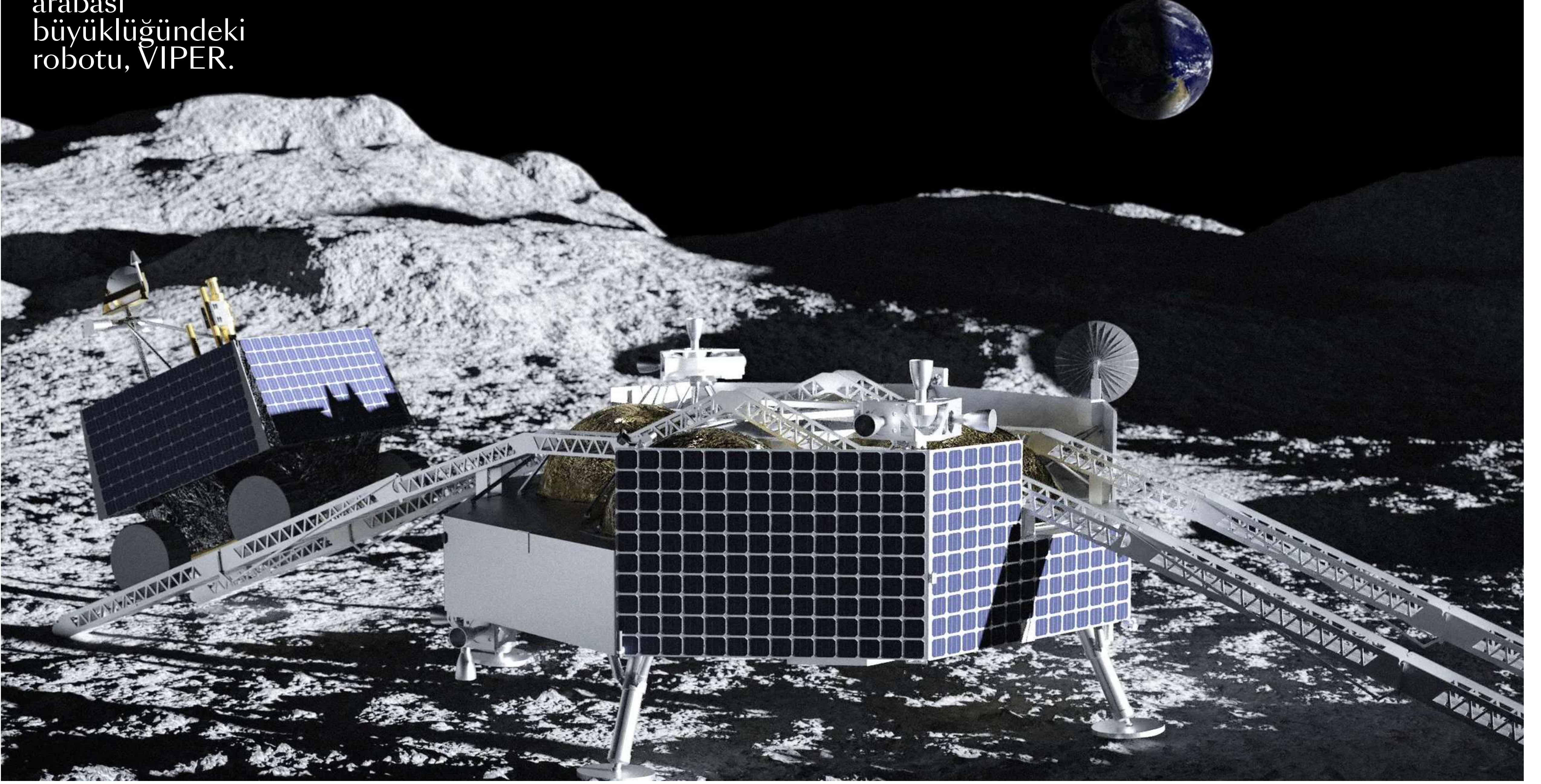

yüzeyine inip güney kutbu yakınındaki belirli bir alanı ayrıntılı olarak incelerken Lunar Trailblazer Ay'ın etrafında dönecek, yüzeyin sıcaklığını ölçecek ve dünya çapındaki su moleküllerinin konumlarını haritalandıracak. Her ne kadar senenin başlarında fırlatılması planlansa da görev 2024'ün ortalarında hayata geçecek.

Mars Moon eXploration (MMX), Mars'ın uydusu Phobos'u incelemek ve Dünya'ya dönmek üzere yüzeyden bir örnek toplamak amacıyla fırlatılması planlanan bir JAXA uzay aracı. Bilimsel hedefler arasında ise yeniden çok yönlülükten bahsetmek mümkün; Mars'ın uydularının yakalanmış asteroitler mi yoksa Mars'la dev bir çarpışmanın ardından birleşen parçalar mı olduğunu araştırmak; Mars ve karasal gezegenlerin oluşum süreçlerine ilişkin yeni bilgiler edinmek; Mars uydularını ve Mars'ın yüzey evrimini

NASA'nın
2024'ün
sonlarında Ay'ın
güney kutbunu
keşfetmek için
kullanacağı golf
arabası
büyüklüğündeki
robotu, VIPER.

kontrol eden mekanizmaları açıklığa kavuşturmak ve Mars sisteminin tarihine yeni bakış açıları kazandırmak. Mevcut plan, yaklaşık bir yıl sonra Mars'a varacak H-3 roketinin Eylül 2024 civarında fırlatılması üzerinde yoğunlaşıyor. MMX, ilk olarak 2025'te Mars yörüngesine girecek ve gözlemlerinin ardından, Phobos çevresinde yarı uydu yörüngesine (Quasi-Satellite Orbit/ QSO) ilerleyerek keşiflerini sürdürecektir. Keşif modülü daha sonra Phobos'a indiği gibi yüzeyden ve yüzey altından yaklaşık 10 gramlık bir numune toplayacak. 2029'da Avustralya'daki Woomera Yasak Bölgesi'ne inerek az da olsa merakımızı giderecek.

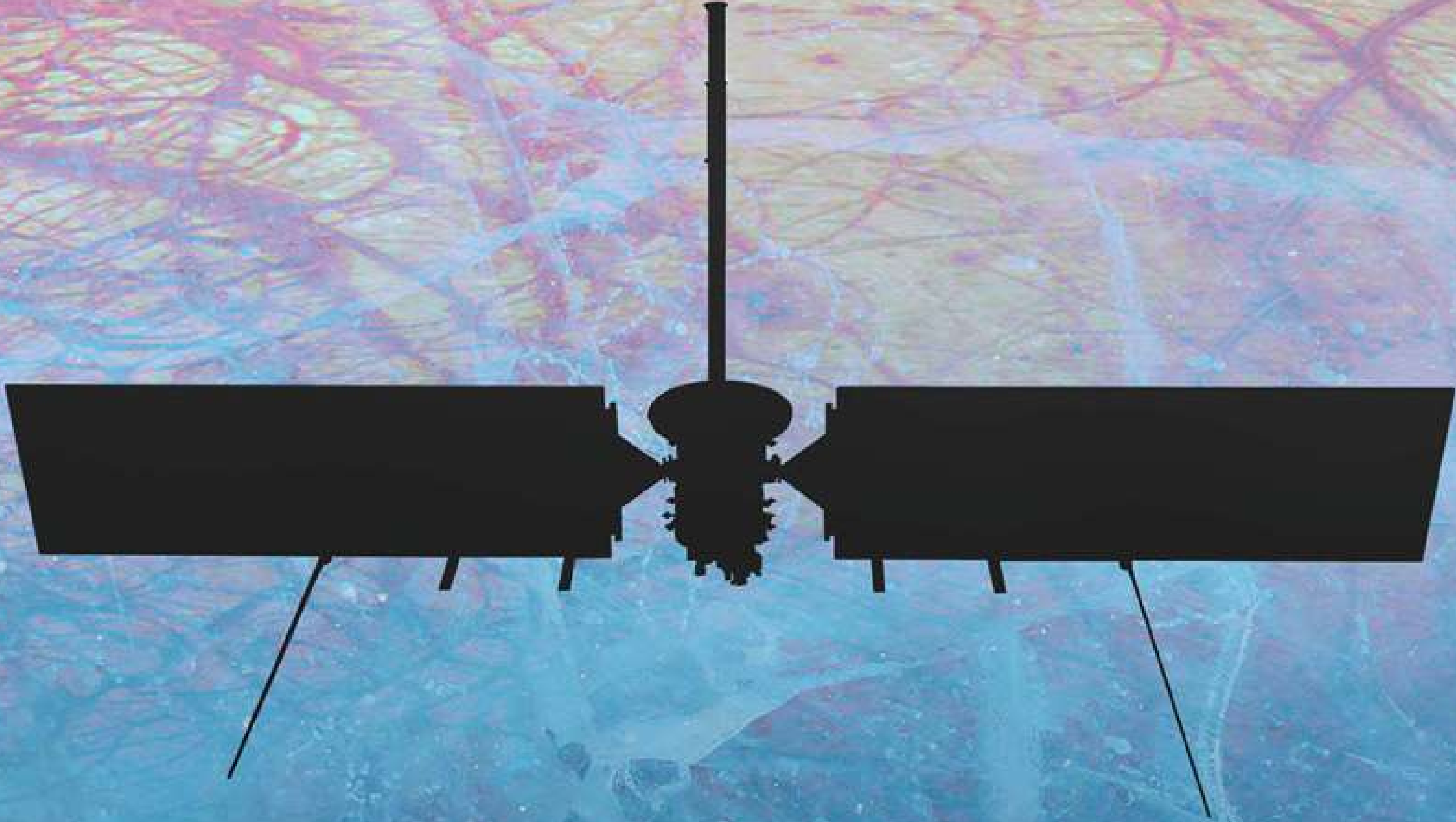
Aralık ayında da rotamızı Merkür'e çevireceğiz. Bepi-Colombo misyonunun bilimsel hedefleri; Merkür'ün formunu, iç yapısını, jeolojisini, bileşimini ve kraterlerini, manyetik alanının kökenini, yapısını ve dinamiklerini, körelmiş atmosferin bileşimini ve dinamiklerini incelemek. Öte yandan Einstein'ın genel görelilik teorisini

test edecek, Dünya'nın Güneş'e doğru asteroitlerini ve genel olarak Güneş'e yakın bir gezegenin kökenini ve evrimini de araştırarak.

Yine aynı ay içinde bir başka görevimiz daha var: Lucy. Truva asteroitleri olarak bilinen, Jüpiter'in önünde veya arkasında dönen bir ana kuşak asteroit ve yedi asteroit olmak üzere sekiz asteroitin uçuş gözlemlerini yapmak üzere tasarlanan Lucy'nin başlıca bilimsel hedefleri arasında; asteroitlerin yüzey bileşimini, yüzey jeolojisini, iç ve kütle özelliklerini incelemek var.

İnsanın uzaya dair merakının hiç bitmeyeceğini hatta ve hatta giderek daha da artacağını söylersek yanılmış olmayız. Bir diğer taraftan da dünyaya iyi bakamayan bir çağın başka gezegenlere verebileceği zararı da düşünmeden edemiyoruz. Ancak yine de fırlatma için de geri saymaktan kendimizi alamayacağımız kesin... **M**

Jüpiter'in en
büyük
uydularından
biri olan
Europa'yı
keşfetmek için
NASA, Europa
Clipper'i
görevlendiriyor.

NASA EUROPA CLIPPER

JOURNEY TO AN OCEAN WORLD

Gündüz Vassaf

Sıklıkla kullandığımız kavramların anlamlarını gerçekten derinlemesine düşünüyor muyuz ya da hakikaten anlamlarını biliyor muyuz? Gündüz Vassaf ile sorgulamanın farklı boyutlarıyla bilim ve edebiyatın kesişim kümesini genişletiyoruz.

Röportaj Aylin Kumdagezer Fotoğraf Kadir İncesu

Sizden bir soruyla başlamak isterim: Kör olacağınızı bilerseniz en son neyi görmek isterdiniz?

Boğaziçi Üniversitesi'nde bireysel ayrılıklar dersi veriyordum. Bireysel ayrılıklarda bir çan eğrisi üzerinde ortada olan normal, normal kabul edilmeyenler ise farklı noktalardadır. Bunun anlamı da kişi ya dahidir ya da eksikleri vardır. Ki bu şahsi olarak benim inandığım bir çan eğrisi değil aynı zamanda. Bireysel ayrılıkların hepsi ayrı ayrı bizim için kucaklayıcı olabilir; farklı bakış açıları, farklı lezzetler, farklı algılama biçimleri sunabilir. Dersi verdiğim sınıfta Emin adında gözleri görmeyen bir öğrencim vardı. Aylar geçti, öğrencilerle Bodrum'dayız ve yüzerek bir mağaraya girdik. Zifiri karanlıkta çıkış yolumuzu kaybettik ve açıkçası ürktük. Emin heyecanla bize çıkış yolunu gösterebileceğini söyledi ve bizi mağaradan çıkardı. Kör olacağımı bilsem Emin'in bize yol göstermesi son görmek istediğim görüntü olurdu. Yaşamda her zaman başka yolların olabileceğini hissetmek isterdim.

Peki, size bu soruyu sordurtan neydi?

Aslına bakarsanız benim bakış açım daha soyuttu. Bireysel ayrılıklarımız ne olursa olsun, hepsi türümüz zenginliğinin farklı boyutlarını yansıtır. Zira hiçbir şey yararlı olmadığı gibi zararlı da değil. Bağlam içerisinde hepsinin bir yeri var. Biraz daha açmam gerekirse günümüzde öyle bir toplumun parçasıyız ki birbirimize benzemek ve benzeştirilmek istiyoruz ki rahatlıkla yönetilebilelim. Ancak unutmamak gerekir ki bireysel ayrılıklar bizim zenginliğimiz. Aylin ve Gündüz farklıysa bizi birimize cazip kılan bu ayrımlar aslında. Bizi geliştiren, soru sorduran, bilimden sanata bizi ilerleten bireysel ayrılıklarımız.

Üretken bir yazar olarak, kişisel yansıma ile kültürel yorumlama arasındaki çizgiyi nasıl dengeliyorsunuz?

Bir örnekle açıklamalı: Bir gün Harvard Üniversitesi, mezuniyet konuşması için Muhammed Ali'yi çağırıyor. Bildiğiniz üzere Ali şampiyonluklarının yanı sıra şairane söylemleriyle de ünlü. Boksörün

konuşması bittikten sonra öğrenciler Ali'nin şiir okuması için tempo tutuyor. Kendisi de iki kelimededen oluşan dünyanın en kısa şiirini okuyor; *Me, We* (Ben, Biz). Bu kısacık şiirde her şey var. Üretken tarafta her zaman bir ben var; kompleksleri, arzuları, utangaçlığı ve daha fazlasıyla. Ancak o ben, bizden soyutlandığı zaman kendisinden başka hiçbir şeyi düşünmeyen bir "ben"e dönüşüyor. Aydınlanmadan beri toplum, beni abartma eğiliminde ve bugün de artık ben toplumunun bir parçasıyız. Birçoğumuzun şikayetçi olduğu bu halin altında aslında aynı zamanda ben ve biz olamamamız yatıyor.

Bu durumda toplumlara bireyselliğin, biz olmaktan daha çok enjekte edildiğini savunabiliriz. "Modern" çağda bireyselliği biraz abarttık mı?

Tarihimiz boyunca 'biz' düşüncesi ön plandaydı. 'Biz' diyerek önce kabileleştik, daha sonra 'biz' mahalleliler, 'biz' köylüler olduk. Derken 'biz' aynı dine bağlı kişiler oldu ve böyle sürdü gitti, neticede hep 'biz' vardı. Aydınlanma ve Rönesans ile denkleme bilimin dahil olması daha doğrusu bilimin dinlerden ayrı bir alan çizmesiyle ben ortaya çıkmaya başladı. Sanatçılar eserlerine imza atmaya başladılar halbuki mağara resimlerine bakalım; 'ben' ibaresini temsil eden bir görüntü yok. "Yazı bulunmamıştı, nasıl olabilir?" diye de düşünebilirsiniz fakat hiç olmazsa parmak izi koyulabilirdi. Kısacası içerisinde bulunduğumuz düzenin de etkisiyle 'ben' ifrata kaçtı.

Şahsen bir kitabın ya da yazının okuyucu üzerinde "yalnız değilsin" duygusunu uyandırdığını düşünüyorum. Siz bu

fikrime katılır mısınız?

Hem de nasıl... *Cehenneme Övgü* kitabım hakkında Oruç Aruoba'nın bir eleştiri yazısı var. Ki burada ayrı bir parantez açmak gerekir. Türkiye'de çok iyi kullanamıyoruz eleştiriyi. Daha çok beğenmemek olarak algılanıyor ancak değerlendirme, analiz çözümdür aynı zamanda eleştiri. Yeniden Oruç Aruoba'ya dönecek olursam kitap için "Hepimizin dilinin ucunda olanı söyledi" diyor. Okur yalnız değil, her zaman bir şey buluyor. Bu yüzden de psikolog yerine psikoloji tecrübesi olan birisi olarak söylüyorum; kişi ne kadar çok roman okursa karakterlerden olay örgüsüne varıncaya kadar hepsinde kendini ayrı ayrı bulacak. Eşlerini, vefat edenleri, inzivaya çekilenleri her şeyde kendi benliklerine dair ortak noktalar keşfedecekler. Üzerine bir de kitap okumuş olacaklar. Kim bilir belki de önce biraz roman okuyup sonra psikoloğun kapısını çalmak lazım.

Peki insanlık bu denli yalnız hissetmek için oldukça yaşlı değil mi?

Almanların evet (ja) ve hayır (nein) sözcüklerinden ürettikleri hem evet hem hayır anlamında bir kelimesi vardır: jein. Aynı zamanda da bu soruya cevabımdır, jein. Fakat bu durum benim de garibime gidiyor açıkçası. Delphi'deki Apollon Tapınağı'nın kapısında "Nosce te ipsum" (Kendini bil) yazar. Bu vecize Thales, Sokrates, Pisagor, Chilon ve Solon gibi Antik Yunan bilgelerine atfedilmiştir. Baktığınızda aradan 2000 küsur yıl geçti, hala kendimizi tanımaya çalışıyoruz, belki de yetmiştir artık. Demek istediğim ya tanıyabildiğimiz kadar tanıdık ya da hiç tanıyamayacağız.

Kendimizi artık daha çok tanımak istiyorsak başka canlıları tanıyalım. Örneğin onların dillerini öğrenmeye gayret edelim. Ki burada yeniden parantez açmam gerekiyor; bizler tersini yapıyoruz. ‘70’li yılların başındaki Koko adındaki şempanzeyi hatırlayalım. Koko’nun eğitimi 1 yaşında başladı ve karmaşık şekillerde birleştirebildiği 1000’den fazla işaretten oluşan çalışma sözlüğüne sahipti. İşaret dilini öğrettiğimiz Koko’yu insana benzetmeye çalıştık. Yeni yeni türlerin kendi iletişim yollarını öğrenmeye meyilliyiz. Yapay zekanın da etkisiyle balinaların dilini öğrenmeye çalışan, balinalarla iletişime geçebilmek adına MIT ve Harvard’dan bilim insanlarını bir araya getiren ve milyonlarca dolar yatırım alan çalışmalar var. Biraz işin bu tarafına yönelmek lazım. Anekdotla bitireyim cevabımı: Bir gün Sıraselviler’de fotokopiciye gitmişim, makinenin üstünde bir yazı; “Hayatın tek amacı ölüncüye kadar yaşamaktır” diyor. Kendi kendime düşünürken yazının altına bir baktım, benim adım var.

Yazar ve psikolog yönlerinizin ortak paydasında mantık ve duygu duosunun etkisi nedir?

Bilhassa son gelişen bilişsel tedavi yöntemleriyle psikoloji; düşünce ve mantık üzerine duygularımızı anlayabilmek ve denetleyebilmek üzerine gidiyor. Freud’dan beri duygularımızın nedenlerini açıklayabilme metodu belki de böyle. Halbuki sanat tam tersi bilakis duygularımızı ön plana çıkarıyor; kişinin öfkesini, aşkını, açlığını hissettiriyor. Misal Sovyetlerdeki Gulag kampında bir günü,

Anna Karenina; aşk, intihar, Victor Hugo; bir idam mahkumunun son günü... Duygular net bir şekilde ifade ediliyor. Kısacası biri mantığa diğeri ise duygulara gidiyor. Öte yandan her ne kadar uğraşsak da düşünce ve duygu birbirinden bağımsız olamadığı gibi mantık da duygudan ayrı düşünülemez. Bilimde yöntemler bulsak da bizler formül değiliz. Mantığın duygusuz olmadığını açıkça vurgulamamız lazım. Bir başka deyişle mantık ile duyguyu dans ettirmeyi öğrenebilmemiz gerek ne tam duygu ne tam mantık. Bir diğer taraftan edebiyat, duygu ve mantık kesişimini daha iyi dengeliyor. Zira okuyucuya, okuduktan sonra duygular üzerine düşünme fırsatı veriyor. Edebiyat, tepki olarak kendimize soru sormamıza, kendimizi sorgulama ve araştırmamıza yardımcı oluyor. Tabii mantık ve duygu da ahlak üzerine kurulmadığında birbirimize acı veriyoruz.

Yazar ünvanınızda, bilim ve edebiyatın yaratıcılık taraflarını dengeleme fikrine nasıl yaklaşıyorsunuz?

Şahsen oyun bozmaktan hoşlanıyorum. Psikoloji de bir oyun, tiyatro da yazarlık da... Hepsi çeşitli rollere büründüğümüz birer oyun alanları. Bazen rolleri değiştiriyoruz, üstüne gidiyoruz, verilen role sinirleniyoruz, başka rolün peşine düşüyoruz... Hollandalı filozof ve tarihçi Johan Huizinga tarafından yazılan *Homo Ludens* bunun kanıtı; “Oyuncu İnsan” olarak Türkçeye çevrilen kitapta Huizinga, kültür ve toplum açısından oyunun önemini inceliyor ve Huizinga’ya göre oyun, kültürün oluşumu sürecinde birincil önemde.

Kişisel olarak oyun oynamaktan daha doğrusu oyunun farkında olmaktan zevk alıyorum. O yüzden psikolojiyle, ön yargılarımla, aitliklerimle hep oynuyorum. Kendime de bazen ters köşe yapabiliyorum. Yazarlık benim için daha çok oyun alanı, belki de bu yüzden yaşam tarzının bir parçası olarak hem eğitimini vermekten hem de terapist olmaktan uzaklaştım.

Son zamanlarda yapay zeka farklı branşlarda gündemimizde. Spesifik olarak bu zeka türünün geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Yapay zeka konusunda hepimizin kafası oldukça karışık. Belli bir konuya odaklandığı zaman işinin en iyisini yapabilen bir teknolojiden bahsediyoruz. Örneğin farklı makineler satranç ustasını, satrançtan da daha zor olduğu söylenen Go ustasını yendi. Ancak bu yapay zekalara “Ekmek nedir?” diye sorduğunuzda cevap veremiyorlar çünkü sadece spesifik olarak tek iş üzerine programlanmış ve veri biriktirmişler. Şimdi korkulan ise artık insan ötesi düşünebilmeleri, daha doğrusu kendi kendilerine düşünebilecek bir sisteme dönüşmeleri ve insanın bu sistemden zarar görebilmesi. Çünkü yapay zekanın gerçeklik tanımı yok, ilerleyen zamanlarda var olan veriler üzerinden düşünce üretebilecek, eleştiri yapabilecek duruma gelmesinin tehlikeli olabileceği düşünülüyor. Düz mantıkla ilerliyor sistem, kısaca özetleyebiliriz: A) Savaştan şikayetçiyiz. B) Savaşı insan yapıyor. C) O zaman insan ortadan kalkarsa savaşlar da biter. Gerçekten kopuk bir sistem.

İstediğiniz kadar Isaac Asimov’un *Three Laws of Robotics*’i (3 Robot Yasası) olsun artık yapay zeka bunu aştı. Kanaatimce bir tür Frankenstein tehlikesi var.

Bir de bizim türümüzün sonucunu düşünmeden merak etme meselesi var. Merak müthiş ve kıymetli bir his. Öte yandan ahlaktan ve sonra ne olacak sorusundan koptuğu an farklı sonuçlara neden olabilecek bir duygu. Bunun en güzel örneğini *Oppenheimer*’da daha iyi anlamadık mı aslında? Einstein, Amerika başkanına atom bombasıyla ilgili o mektubu yazmamalı mıydı? Atom bombası gibi bir çaba olmamalı mıydı? J. Robert Oppenheimer, Bhagavad Gita’dan alıntılıyarak “Ben ölüm oldum” diyor. Ben gerçekten merak ediyorum acaba Einstein pişman oldu mu? Olduysa da keşke ardında bir kanıt bıraksaydı; biz bilim insanları merakımızı önce bir ahlaka tabi tutmalıyız gibi. Böyle bir Einstein yasası olsaydı bilim için önce ahlak kavramı eminim çok etkili olurdu. Kim bilir belki de uygarlığımıza bu bilinç yerleştirilirdi.

Size insanlar okuma ve araştırmaya olan ilgilerini ne zaman kaybetti?

Zamanında Göztepe’de bir okulda öğretmen aynı zamanda da üniversitede felsefe öğrencisi olan annemden bir örnek vereyim size. Derste öğrencisi bir soru soruyor, annem de “Bilmiyorum.” diyor. Daha sonra öğretmenler odasında meslektaşlarına anlatıyor ve kendilerine soruyor. Müdür, bu anlatımı duyuyor ve “Öğretmen bir öğrenciye nasıl bilmiyorum diyebilir?”

diye kendisini azarlayıp annemin tayinini Çamlıca'ya çıkartıyor. Ki o zaman Çamlıca'ya atlı arabayla çıkılıyor ve oradan da İstanbul Üniversitesi'ne de gidiyor. Demek istediğim, “bilmiyorum” diyebilmek gerçekten çok mühim. Dünyanın en büyük yatırımcısı Berkshire Hathaway'ın CEO'su Warren Buffett konuşmasında da şöyle ifade ediyor; “Tavsiyem işe alacağınız herkesin sizden daha iyi bilen kişiler olması.” Bu, çoğu kişinin korktuğu bir durum. Hele ki yalan toplumu ya da gerçek ötesi toplumu olarak kabul edilen günümüzde. Hayatın her alanında bir sohbet içerisindeyken karşı tarafın cümleleri aklınıza yatıyorsa bile “Nereden biliyorsun?” diye sormalı, kaynağını sorgulamayız. Fakat kaynak unutuldu, kaynağın unutulması demek de safsataya ya da yalana mahkum olmamızla eş değer.

Modern çağ sizce gerçekten de modern mi yoksa modernite sadece bir kılıf mı?

Aristoteles öncesi “her şeyin bir tanımı olmalı” düşüncesiyle birlikte insanlar bilhassa tarihi olaylara da isim vermeye başladı. Örneğin Osmanlı tarihine bakalım; ilerleme, duraklama vesaire. Tarih değişken, çoğu zaman niçin öyle olduğunu bilemiyoruz hatta bazen değişikliğin farkına bile varamıyoruz çünkü bu uzun bir süreç. Misal kadının toplumdaki konumu hem değişti hem değişmedi diyoruz ancak son 100 yılda kat edilen mesafe müthiş değişkenliği işaret ediyor. Fakat günün duygularıyla tarihi perspektiften göremediğimiz noktaları kaçırabiliyoruz. Bir diğer örnek de Orta Çağ'ın karanlık dönem

olarak adlandırılması. Kimin için karanlık? Belki ileri bir tarihten şimdi yaşadığımız döneme bakıldığı zaman bizleri kara dönemin bir parçası olarak tanımlayacaklar. Modern kavramının tarifi de aynı şekilde, 100 yıl önce de başlatan var 10 sene önce de. Kime göre modern? Yaşadığımız bir çağı adlandırmak bize güven veriyor, kimi şeyleri başardığımızı düşünüyoruz. Modernizm çatısı altında birçok tabular yıkıldı ancak tabuların yıkılması modernizm mi, nihilizm mi, modernizmin tanımı sınıflara göre değişiyor mu gibi soruları da düşünmeli. Tabuların yıkılması layık bir toplumun var olduğu anlamına gelmiyor.

Modern yaşam demişken okumalarınızı hala sayfalar üzerinde mi yapıyorsunuz yoksa ekranlara geçiş yaptınız mı?

Kitap üzerinden. Geçtiğimiz ay Boston'daydım; Harvard'ın kütüphanesine 4 dakika, belediye kütüphanesine ise 2 dakikada erişebiliyorum, 6 dakika içerisinde de iki tane farklı kitapçıya ulaşabiliyorum. Nasıl hasret kalmışım bu kadar yakınımda elle tutulur on binlerce kitap olmasına anlatamam.

Sizin yaşama dair realizminiz nedir?

Bazen tamamen soyutlanmak istediğim bir inziva oluyor. Bazen de sanat arayışında Stendhal sendromunun cazibesine kapılıyorum; o yüzden sanırım değişiyor. Bir zamanlar İngiltere'nin bir köyünde yaşıyordum; 3-4 saatlik tren yolculuğuyla insanların metroda birbirini itmesini özlediğim olmuştu. Realizm özde başka gerçeklerin farkında olma hali. **M**

2023, şimdiye kadarki en sıcak yıldır; peki 2024 nasıl olacak

Kış ayları, diğer senelere oranla oldukça kurak geçiyor. Her yıl sonuçlarını daha net ve direkt hissettiğimiz küresel ısınma gerçeğinde senenin karamsar ancak gerçekçi senaryoları...

Yazı Tutku Turan

2015'te Paris'te Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı'nda devletler küresel ısınmayı sanayi öncesi seviyelerin 1,5 santigrat derecenin altında sınırlamak için çaba göstermeyi kabul etmişlerdi. Ancak o tarihten bu yana küresel sıcaklık artmaya devam etti ve 2023'te rekor kıran sıcaklıklar yaşandı. İngiltere'de bulunan Met Ofisi (Meteorology Office), 1,5 derecelik eşiğin geçtiğimiz yıl geçici olarak aşılmasıyla 2024'ün daha da sıcak olabileceğini tahmin ediyor. Çalışmayı yürüten Met Office'ten iklim bilimci Nick Dunstone, "İlk kez bunu tahmin ediyoruz" diyor. Fakat sıcaklığın bir yıl boyunca 1,5 °C'yi geçmesi, Paris Anlaşması'nın resmi olarak ihlal edildiği anlamına gelmiyor. Araştırmacılar sınırın resmi olarak ihlal edilmesi için eşiğin bir veya daha fazla on yıl boyunca aşılması gerektiğini söylüyor.

Geçtiğimiz yıl, gezegenimiz 125.000 yıl içindeki en sıcak 12 aylık dönemini yaşadı. 2023'te dünya yüzey sıcaklığı 2016'daki rekoru kırarak ikinci kez rekor seviyede ölçüldü. Avrupa Birliği'nin bir programı

olan Copernicus İklim Değişikliği Servisi, geçen yılın sanayi öncesi ortalamasının 1,48 derece üzerinde rekor bir seviyede olduğunu belirledi. Dünya artık eşik olarak nitelendirilen 1,5 derecelik ortalama ısınma eşiğini aşmaya hazır görünüyor ancak yeniden belirtmek gerek bu Paris Anlaşması'nın başarılmadığı anlamına gelmiyor. Bir diğer yandan ise Copernicus verilerinin 2023'teki günlerin neredeyse yarısı sanayi öncesi ortalamasının 1,5 °C üzerinde olması ve Kasım ayındaki iki gün 2 dereceyi aşması, çok endişe verici. Zira 2023'te yaşanan sel olayları Kaliforniya'dan Doğu Afrika'ya ve Hindistan'a kadar toplulukları sular altında bırakırken, Hawaii, Kanada, Yunanistan'da orman yangınları ve ısı dalgaları kendini ciddi şekilde gösterdi. Latin Amerika'daki bir sıcak hava dalgası, kış ortasında sıcaklıkların 35 derecenin üzerine çıkmasına neden oldu. Küresel çapta sıcaklıkları yükselten doğal bir olay olan El Niño'nun oluşumu, iklim değişikliğiyle zaten güçlenen aşırı hava koşullarını daha da şiddetlendirdi. Yalnızca Amerika Birleşik Devletleri, iklim felaketleri sebebiyle 2023'te

25 milyar dolarlık zarara uğradı. Bu sayı tüm zamanların, iklim felaketleri dolayısıyla ölçülen en yüksek ekonomik kaybı olarak tarihe geçti. Araştırmacılar 2024'ün daha da kötü olabileceğini belirtiyor.

Yapılan tahminler 2024'te, 2023'e oranla daha fazla ve sık iklim etkileri görülebileceğini gösteriyor. Ocak ayındaki küresel sıcaklıklar, özellikle okyanuslarda yılın bu dönemine göre ortalamanın oldukça üzerinde seyrediyor. Copernicus İklim Değişikliği Servisi direktör yardımcısı Samantha Burgess, "2024'te sıcak hava dalgalarının yaşanacağını biliyoruz" diyor. Ancak "Ne zaman ve nerede meydana geleceklerini tahmin edemiyoruz" diye ekliyor. Burgess, 2023'ün aşırı iklim ve hava durumu etkilerinin, insanlığın gezegeni nasıl temelden değiştirdiğinin de altını çiziyor. Biyolojik çeşitlilik kaybı, karbondioksit salınımı ve sorumsuz tüketimin sıcaklık artışlarının arkasında yatan sebepler olduğunun da altını çiziyor. Meksika'nın

Mérida kentindeki Ulusal Meksika Üniversitesi'nden iklim bilimci Ruth Cerezo Mota, "Bu yaşananlar, şimdi harekete geçmezsek ileride nasıl ve ne olacağının yalnızca bir ön izlemesi" diye aktarıyor bizlere.

Yapılan tahminler öyle gösteriyor ki 2024'te de orman yangınları veya sel olayları gibi beklenmeyen iklim felaketlerinin yaşanması muhtemel. Ancak aynı zamanda araştırmacıların aktardığına göre küresel sera gazı emisyonlarının zirve noktasına ulaşması, yani emisyonların artmayı bırakıp düşmeye başladığı nokta, dünya için çok önemli bir dönüm noktası olacak. Yanlış yönde hızlanmak yerine, sonunda kolektif iklim hedeflerimize doğru dönüş yaptığımızı biraz daha rahat söyleyebilir hale geleceğiz. Bu noktada Uluslararası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) dahilinde çalışan bilim insanları, 2025'ten önce zirveye ulaşmanın 1,5 °C sınırını ulaşılabilir tutmak için kritik bir adım olduğunu söylüyor. Emisyonların

2023'te arttığı düşünüldüğünde, bu durum bizlerin harekete geçmesi için oldukça sınırlı bir süre bırakıyor. “Bu dönüm noktasına ulaşip ulaşamayacağımızı değerlendirmek için küresel emisyonların ne zaman zirveye çıkabileceğini iyi saptamak gerekiyor” diyor araştırmacılar. IPCC tarafından yayınlanan raporda mevcut sürdürülebilir yeşil teknoloji (güneş, rüzgar vb.) büyüme trendlerinin devam etmesi ve karbondioksit dışındaki emisyonların azaltılması konusunda bir miktar ilerleme kaydedilmesi durumunda emisyonların 2024'te düşmeye başlama ihtimalinin % 70 olduğunu tespit ettiklerini söylüyor. Bu analiz eğer doğru çıkarsa 2023 yılı IPCC'nin ölçmüş olduğu emisyonların en yüksek yılı olacak. Özellikle rüzgar ve güneş enerjisindeki yatırımlarla beraber devam eden büyüme, fosil yakıtları enerji sektörünün dışına itecek ve bu da kömürün 2023'te, gazın ise 2024'te zirveye çıkmasına yol açacak. Bu arada elektrikli araçların ve diğer tedarik zincirlerinin daha iklim dostu bir hal almasıyla devam eden artış, petrolün

2025'te zirveye çıkmasına neden olabilir diye aktarıyor araştırmacılar.

Şu ana kadar bu yıl içerisinde artacak hava olayları ve beklenen sıcaklık değerleri kesin olarak bilinmese de El Niño'nun daha yüksek küresel sıcaklıklara katkıda bulunması ve hava durumunu en az Nisan 2024'e kadar etkilemeye devam etmesi bekleniyor. Ancak bir yandan da WMO (World Meteorology Office) uluslararası iklim servisi başkanı Christopher Hewitt, 2024'te daha da fazla rekor kırılma potansiyeline ilişkin endişelerini dile getiriyor. “İlginç ve moral bozucu soru şu: 2024'te ne olacak? 2023'ten daha sıcak mı olacak? Henüz bilmiyoruz” diye ekliyor. “İklimin La Niña evresine geçebileceği ve bu da genellikle daha soğuk küresel sıcaklıklarla sonuçlanabileceği için gelecek belirsizliğini koruyor” diyor Hewitt. 1,5 derece hedefi bilimsel olduğu kadar politik de olsa araştırmacılar 2024 ve sonrasında dünyanın bu sıcaklığı aşması durumunda sıcak hava dalgaları, kuraklık, sel ve diğer felaketler açısından daha kötü etkiler yaşanacağını öngörüyor. Deniz seviyesinin yükselmesi ve aşırı hava koşulları nedeniyle varoluşsal risk altındaki gelişmekte olan ülkeler ve küçük ada devletleri için üzerinde uzlaşılan hedefler oldukça zorlu olarak kalıyor. Fakat araştırmacılar dünyanın sıcaklığı 1,5 derece sınırını aşsa bile bunun her şeyin geri dönülemez şekilde kaybolacağı, bir derecenin her kesimin iklim etkilerinin ciddiyetini şekillendirmediği önemli olacağı veya önemli olmayacağı anlamına gelmediğini vurguluyor. Bu noktada belki de daha önemli olan bir faktör ise mevcut hükümetlerin emisyonları azaltma taahhüdünde bulunması ve sözlerini yerine getirmesi. Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nden iklim ve meteoroloji uzmanı Kerry Emanuel'in söyledikleri bu noktada kritik önem taşıyor: “Belirli bir eşik hakkında endişelenerek yanlış soruyu ele aldığımızı düşünüyorum. İklim değişikliğinde sihirli rakamlar yok; yalnızca hızla artan riskler var.”

**Araştırmacılar,
küresel ısınma
gerçekleriyle
2024'te daha da
agresif bir şekilde
karşılaşacağımızı
belirtiyor.**

Ülkenin Ulusal Araştırma Vakfı (NRF) tarafından oluşturulan Sanal Singapur; başkentin dijital ikizini temsil eden dinamik üç boyutlu bir şehir modeli ve sanal iş birliği platformu.

Başka bir evren

Mimari ve metaverse arasındaki ilişkiyi ve gelişmeleri takip etmek adına günümüz teknolojilerine dayanan projeler mercek altında.

Yazı Gökhan Dede

Bir metaverse, insanların birbirleriyle etkileşim kurmasına olanak sağlayan sanal gerçeklik (VR), artırılmış gerçeklik (AR), yapay zeka (AI) ve blok zincirleri gibi teknolojiler tarafından desteklenen herhangi bir üç boyutlu sanal alan olabilir. Günümüzde birçok metaverse var; bunların çoğu ticari işletmeler tarafından kuruldu ve belirli bir amaç için tasarlandı. Ancak metaverseler arasında birlikte çalışabilirlik kavramı yok zira kullanıcı kimliklerini ve verilerini farklı metaverse alanlarında paylaşma standartları henüz geliştirilmedi.

Son zamanlarda, sanal oyun ve sosyal medya gibi kullanım alanlarını genişleterek büyük bir dijital evrene dönüşen metaverse, mimarlık alanını da önemli ölçüde etkiledi. Yenilikçi teknolojiler tarafından desteklenen ve hızla gelişen dijital evrenle sadece avatarlar için bir oyun alanı değil aynı zamanda mimari yenilikler ve deneyler için de gelişen ortamlar sunuyor.

Metaverse sanal evrenleri ve yapay zekanın entegrasyonu ile ortaya çıkan yeni mimarlık uygulamaları sayesinde mimarlar, geleneksel mimari ve kullanıcı standartlarına uymayan yenilikçi sanal yapılar tasarlamak için artık algoritmaları kullanıyor. Bu algoritmalar çevresel, sosyal ve ekonomik faktörleri içeren çok sayıda veriyi analiz ederek hem estetik hem de işlevsel bakımdan üstün tasarımlar üretmeyi başarabiliyor. Öte yandan mimarlar çok sayıda tasarım alternatifini eş zamanlı modelleyebildikleri gibi kullanıcı deneyimi optimizasyonunu eşsiz bir hızla gerçekleştirebilirler. Metaverse evrenleri, çevresel ve yapısal koşulları ve sanal malzeme özelliklerini gerçekçi bir şekilde modelleyerek karmaşık mimari tasarımların gerçek zamanlı olarak yapılmasını sağlıyor ve mimarlar tasarımlarının kullanıcıyla nasıl etkileşime gireceğini sanal gerçeklik sayesinde gerçekçi bir şekilde deneyimleyebiliyor.

Mülkiyet geliştirme odaklı kurulan blockchain tabanlı ilk metaverse olan Decentraland'e birçok moda markası da entegre olmuş durumda.

Sanal mülkiyet geliştirme: Decentraland
Kendinizi sanal dünyada kalabalık bir mahallede bir ev sahibi olarak hayal edin. Pencereye baktığınızda, en sevdiğiniz butik, el ele yürüyen bir çift ve yakındaki parkta müzik yapan bir grup görebilirsiniz. Deneyimleyeceğiniz her şey hareket halinde ve gerçek gibi görünüyor fakat değil tamamen sanal. Metaverse, gerçek dünyadaki duyuları ve duyguları tekrarlayan geçici bir sanal ortam. Gelişmiş bilgisayar ve telefonlar aracılığıyla sanal dünyayı sadece gözlemlemek yerine evrene aktif olarak katılmanızı sağlıyor. Aynı zamanda kullanıcılar, platformlar aracılığıyla sanal alanlar ve yapılar yaratabilir, sahiplenebilir, satabilir ve para kazanabilirler.

Metaverse, sanal bir ortam olduğundan, bu evrenin bir parçası olmak için arazi, hisse ya da herhangi bir gayrimenkul satın almak mantıklı görünüyor. Günümüzde yatırımcılar, metaverse'ün potansiyeli sebebiyle mülkiyet değerinin kısa bir süre içinde ne kadar yükselebileceği konusunda son derece heyecanlılar.

Mülkiyet geliştirme odaklı kurulan blockchain tabanlı ilk metaverse olan Decentraland, 2017'de kullanıma açıldığında platformda 90,601 araziye erişim imkanı sunuyordu. Şimdilerde de popüleritesini koruyan platform, halen kullanıcıları tarafından mülkiyet geliştirme için kullanılıyor.

Dijital şehir: Sanal Singapur

Büyük şehirlerin oldukça karmaşık sosyal sistemleri ve hizmetleri barındıran bir dinamizme sahip olduğunu yeniden hatırlatmak istiyoruz. Zira Singapur sürekli gelişen bir şehir laboratuvarı ve küresel inovasyon merkezi olduğu için uzmanlar şehrin dijital ikiziyle çalışıyorlar. Geliştirdikleri sanal ortamda, mimari projelerin ve kentsel tasarım kararlarının şehrin dinamizmi üzerindeki etkilerini gerçek hayatta uygulanmadan önce modelleyebiliyor, deneyimleyebiliyor ve değerlendirebiliyorlar.

Ülkenin Ulusal Araştırma Vakfı (NRF) tarafından oluşturulan Sanal Singapur; başkentin dijital ikizini temsil eden dinamik üç boyutlu bir şehir modeli ve sanal iş birliği platformu. Sanal Singapur, şehrin topografya özelliklerini, ulaşım araçlarını, binaların ve altyapıların bileşenlerini ve daha fazlasını barındırıyor. Elde edilen metaverse sayesinde, geleneksel haritalarla sunulabilecek verilerin yanı sıra demografik, iklim ve trafik gibi gerçek zamanlı dinamikleri de içeriyor. Bu da onu kentsel ve mimari tasarım alanlarında çok çeşitli şekillerde kullanılmasına için muazzam bir araç haline getiriyor.

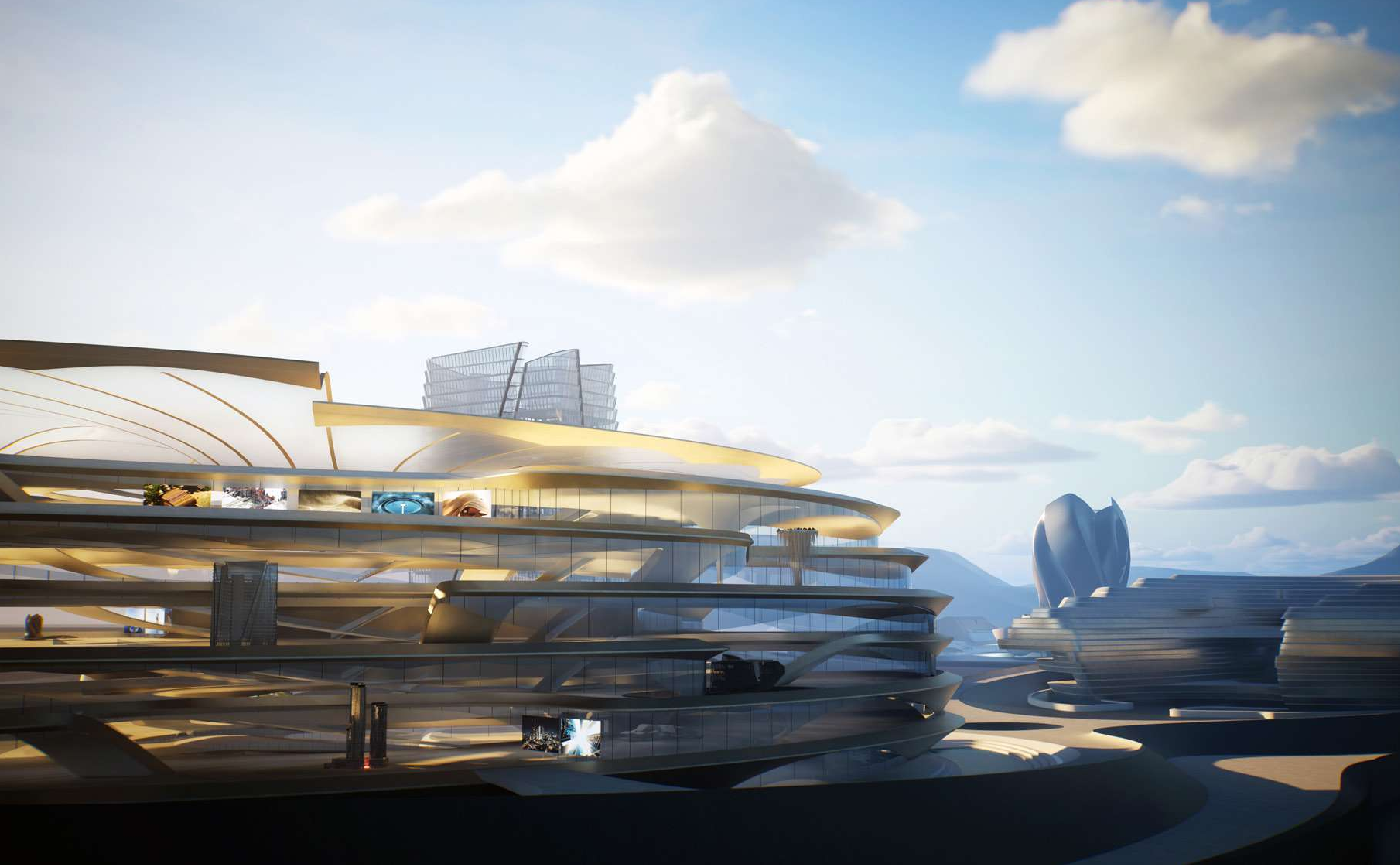
Sanal ve artırılmış gerçeklik: Zaha Hadid Virtual Reality Group

Yenilikçi mimari tasarım yaklaşımlarıyla bilinen Zaha Hadid Architects (ZHA), teknolojik gelişmeleri ve tasarım çözümlerini desteklemeye devam ediyor. Ofis bünyesinde oluşturulan Sanal Gerçeklik Grubu, sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) teknolojilerini kullanarak yapılarını kullanıcıyı sarmalayan (immersive) ortamlarda tasarlıyor ve deneyim imkanı sunuyor. Tasarımlarının sanal evrendeki yöntemi; müşterilerin ve paydaşların, tasarım hayata geçmeden önce mekanlarla etkileşim kurmalarını sağlayarak yenilikçi tasarım ve kullanılabilirlik konusunda değerli fikirler edinmelerini sağlıyor.

2021'de, mimarlık ofisi ve sanatçı Kenny Schachter ortaklığıyla ilk metaverse enstalasyonu gerçekleştirildi. ZHA ekibinin sanal tasarım ve artırılmış gerçeklik teknolojilerine verdiği önem nedeniyle kısa bir süre sonra da Refik Anadol ile "Meta Horizon: The Future Now" enstalasyonu gerçekleştirildi. ZHA tarafından kullanılan tasarım ilkelerine, çalışmalarına ve yöntemlere dikkat çekmek için sergilenen etkileşimli dijital sanat çalışmaları, bu enstalasyonda ziyaretçilerinin deneyimleri için yer buluyor. Ortaya konan bu yenilikçi mimari bakış açısı, dünyanın önde gelen meta mimarisi şirketi Illusor tarafından destekleniyor. Ayrıca yeri gelmişken tasarım odaklı ilk metaverse platformu olan Optiverse'ün Illusor tarafından kurulduğunu belirtelim.

Mimarlık, metaverse ve yapay zekanın etkileşimi sonucu ortaya çıkan sanal gayrimenkulden dijital şehir uygulamalarına ve metaverse platformlarının tasarım araçları olarak kullanılmasına kadar sanal gerçeklik sınırları yeniden keşfediyor ve hem gerçek dünyada hem de sanal dünyada edinebileceğimiz deneyimleri yeniden tanımlayan tasarımlar yaratıyor. Bu yeni nesil mimari sınırın kenarında durduğumuzda ise yapay zeka destekli metaverse platformları, dijital ve fiziksel dünyalarımızın bir araya geldiği bir gelecek vadediyor. **M**

Zaha Hadid Virtual Reality Group, sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) teknolojilerini kullanarak yapılarını kullanıcıyı sarmalayan (immersive) ortamlarda tasarlıyor ve deneyim imkanı sunuyor.

**Algoritmalar
çevresel, sosyal
ve ekonomik
faktörleri içeren
çok sayıda veriyi
analiz ederek
estetik ve işlevsel
tasarımlar
üretmeyi
başarabiliyor.**

Monaco Grand
Prix'si 1929
yılından beri
düzenleniyor.

Ön bakış

Sezon öncesi testlerinin 21 Şubat'ta Bahreyn'deki Sakhir Pisti'nde başlayacağı damalı bayrağın son kez 8 Aralık tarihinde Abu Dabi'deki Yas Marina pistinde sallanacağı Formula 1'in 2024 edisyonunda öngörüler.

Yazı Eren Akalın

Kimine göre tarihin en mükemmel ve dominant sezonu, kimine göreyse kitlelerin ilgisini azaltan son yılların en sıkıcı sezonlarından biri. Hangi tarafta olursanız olun Red Bull ve Max Verstappen'in 2023 sezonunda başardıkları karşısında hayranlık duymamak mümkün değil.

Red Bull Racing, 22 yarışta aldığı 21 galibiyetle tüm zamanların en yüksek galibiyet sayısı ve galibiyet oranı (% 95) rekorlarını kırarak takım tarihindeki 6. şampiyonluğunu kazandı. Red Bull'un 2023 sezonunu kusursuz tamamlamasının önüne geçen ise Singapur Grand Prix'si zaferi ile Ferrari'nin İspanyol pilotu Carlos Sainz oldu. RB19'un 21 galibiyetinin 19'unu getiren Hollandalı süper yıldız Max Verstappen ise tüm zamanların bir sezonda en çok yarış kazanan ve % 86 galibiyet oranıyla tarihin en dominant performansını gösteren pilotu ünvanlarını elde etti. Bu oranı 1950'den beri düzenlenen Formula

1'in en fazla yarış sayısına sahip sezonunda elde etmiş olması bu başarının önemini daha da katlıyor. Öte yandan Uçan Hollandalı, sezon içerisinde art arda 10 yarış kazanarak Sebastian Vettel'in kırılması imkansız denilen rekorunu geçti ve F1 tarihinin üst üste en çok yarış kazanan pilotu oldu. 2023 sezonunda 3. Dünya Şampiyonluğu'nu kazanan Max'in halihazırda 7 yarışlık bir galibiyet serisine sahip olduğunu ve 2024 sezonunda kendisine ait rekoru geliştirmesinin hiç de sürpriz olmayacağını belirtelim.

Verstappen'in pilotlar klasmanında topladığı puan (575) onu tek başına takımlar sıralamasında şampiyonluğa taşıyabilirdi, tüm bu puanları toplarken pist üzerinde 1000'den fazla tur lider giderek bir F1 sezonunda bu sayıya ulaşan ilk isim oldu. Geriye dönüp baktığımızda Temmuz ayına kadar üçüncü dünya şampiyonluğunu kazanmaya yetecek kadar puanı toplamıştı bile.

Öte yandan
Fédération
Internationale de
l'Automobile
tarafından organize
edilen elektrikli
otomobil yarış
serisi Formula-
e'nin klasik F1'in
yerini alma ihtimali
hakkında ne
düşünüyorsunuz?

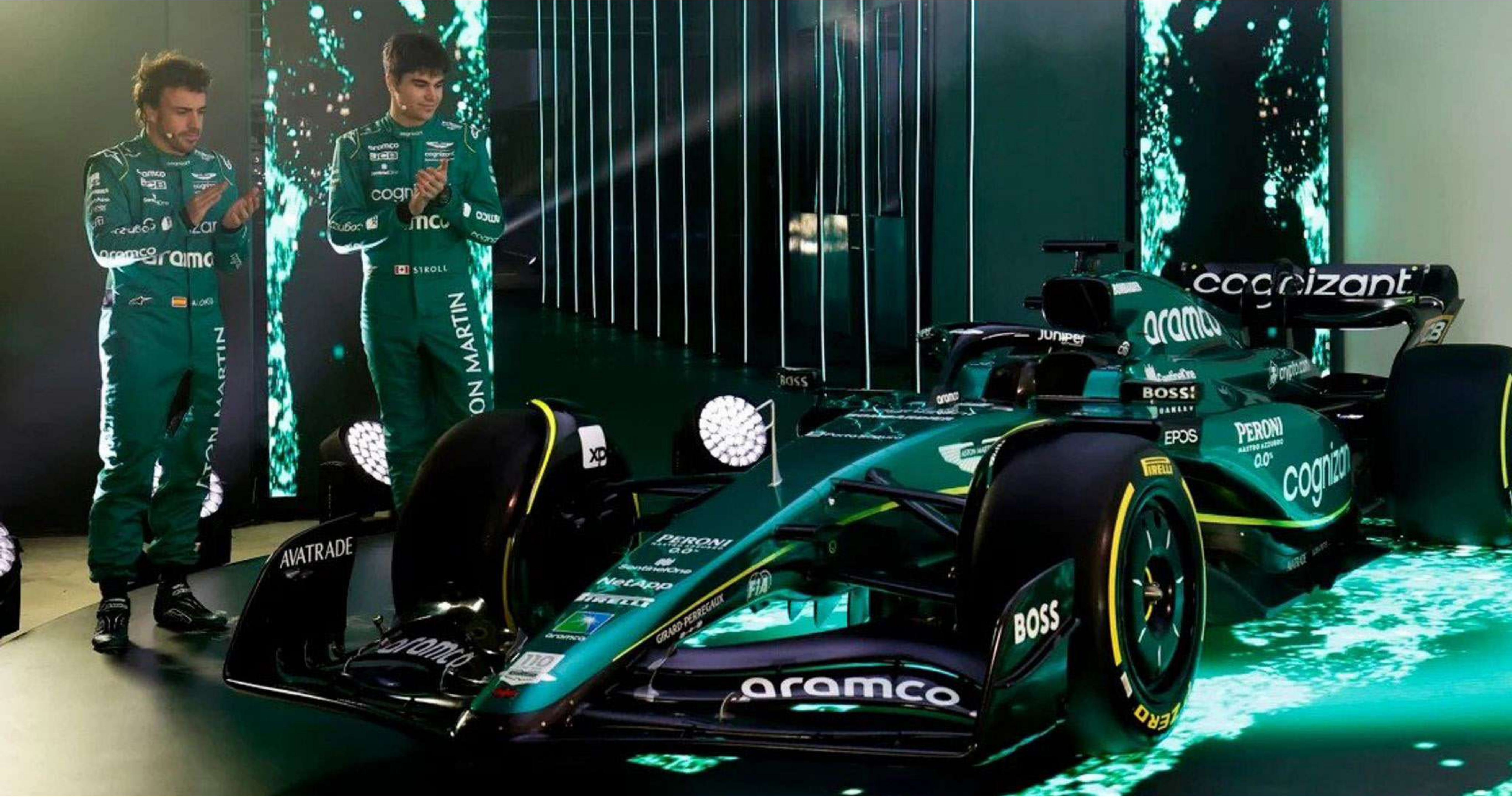
5.412 kilometre uzunluğundaki Bahreyn'deki Sakhir Pisti.

Kimilerine göre Max Verstappen'in spor tarihinin en başarılı performansına imza attığı 2023 sezonu tüm bu dominasyonun yanı sıra Fernando Alonso'nun Aston Martin'de yeniden dirilişine, Lando Norris'in ve McLaren'in sezon içerisindeki olağanüstü performans yükselişine, Oscar Piastri'nin ilk (Sprint) yarışını kazanmasına, Esteban Ocon ve Pierre Gasly'nin sürpriz podyumlarına ve Alex Albon'un Williams'ı tek başına takımlar sıralamasında yedinci sıraya taşınmasına sahne oldu.

2024 sezonu: Hanedanlığın devamı mı?
Sezon öncesi testlerinin 21 Şubat'ta Bahreyn'deki Sakhir Pisti'nde başlayacağı 2024 sezonunun ilk yarış hafta sonu ise bir hafta sonrasında yine aynı pistte start alacakken, damalı bayrak son kez 8 Aralık tarihinde Abu Dabi'deki Yas Marina pistinde

sallanacak. 24 yarıştan oluşan ve tarihin en uzun F1 sezonu olacak 2024 sezonu öncesinde son sezonun şampiyonları Red Bull ve Max Verstappen bir kez daha en büyük favori konumunda bulunuyorlar.

Geçtiğimiz sezon farkı erken açan Red Bull'un 2024 aracı için çalışmalara çok önceden başladığı bir sır değil, araç tasarımı konusunda bir dahi olan Adrian Newey'nin rüzgar tüneli kısıtlamasının üstesinden geleceğini kestirmek pek de zor olmasa gerek. Öte yandan Verstappen, aracın halen çoğunlukla düşük hızlı virajlar, tümsekler ve kerb'lerden oluşan cadde pistlerindeki performansının iyileştirilmesi gerektiğini düşünüyor. Takım patronu Christian Horner ise açıklamalarında RB20'nin RB19 tasarım felsefesinin evrim geçirmiş hali olduğunu ve tekerleği yeniden icat etmenin gerekmediğini ifade etti.

İki kez dünya şampiyonu olan Fernando Alonso ve Lance Stroll Aston Martin Aramco F1 takımı için yarışıyor.

Max Verstappen 2023'te tüm zamanların bir sezonda en çok yarış kazanan ve % 86 galibiyet oranıyla tarihin en dominant performansını gösteren pilotu ünvanlarını elde etti.

Red Bull'un 2023 sezonunu kusursuz tamamlamasının önüne geçen isim: Singapur Grand Prix'si zaferi ile Ferrari'nin İspanyol pilotu Carlos Sainz.

Sezon içerisinde art arda 10 yarış kazanan Max Verstappen, Sebastian Vettel'in kırılması imkansız denilen rekorunu geçti.

Diğer taraftan 2024 sezonunda Red Bull'u en çok zorlaması beklenen takımların başında gelen, Formula 1 tarihinin en başarılı takımını Ferrari'nin takım patronu Frederic Vasseur ise aracın % 95 oranında değişeceğini ve bunu bir devrim olarak nitelendirebileceğimizi belirtiyor. Formula 1 kamuoyuna göre Ferrari, 2024 aracının tasarım konseptini geçtiğimiz sezon büyük başarılar elde eden Red Bull'a yaklaştıracak. Sezonun iddialı olması beklenen bir diğer takım Mercedes'in ise geçen sezon takımlar şampiyonasında elde edilen ikinciliğe rağmen aracın tasarımında temel anlamda ciddi hatalar bulunduğunu kabul ettiği ve sezon ortasından itibaren yepyeni bir tasarım felsefesi üzerinde çalıştığı gelen haberler arasında. Geçen sezonun en çok gelişim kaydeden ve podyumlar yakalayan takım McLaren'in de üst sıraları zorlaması, genç ve yetenekli pilot ikilisiyle birlikte bir sürprize imza atması mümkün görünüyor.

Diğer takımlara baktığımızda, Alfa

Romeo'nun mevcut isim sponsorluğunun sona ermesinin ardından 2024 yılında isim değişikliğine gittiğini görüyoruz. İsviçre merkezli Sauber ekibi, 2026 yılında Audi fabrika ekibine dönüşmeden önce bu sezon adını "Stake F1 Team Kick Sauber" olarak değiştirdiğini açıkladı. Red Bull'un uydu takımını AlphaTauri de 2024'te bir isim değişikliğine gidecek ve takım, önceki adı olan Toro Rosso gibi markasız bir isme dönmeyi planlıyor. İsim değişikliği henüz açıklanmasa da takımın adının "Racing Bulls" olabileceği yönünde söylentiler mevcut.

Formula 1 tarihinde ilk kez, geçen yılın son yarışı olan Abu Dabi'deki final turunu tamamlayan her sürücü, aynı takımlarıyla Bahreyn'deki sezon açılışında gridde yer alacak. Her ne kadar 2024 yılında bir değişiklik gözükme de sezon sonunda 20 pilotun 13'ünün sözleşmesinin sona erecek olması sene içerisinde pek çok yeni anlaşmanın duyurulmasına sebep olabilir.

Formula 1 tarihinde ilk kez, geçen yılın son yarışı olan Abu Dabi'deki final turunu tamamlayan her sürücü, aynı takımlarıyla Bahreyn'deki sezon açılışında gridde yer alacak.

Griddeki sürücülerin aksine, bu sezon pit duvarında görev yapacak takım patronları kadrosunda birkaç değişiklik mevcut. İçlerinde en dikkat çeken, 2014 yılından beri Haas'ın başında olan ve "Drive to Survive" serisiyle birlikte F1 topluluğunda popülerliği gittikçe artan Guenther Steiner'in takımdan ayrıldığı duyurulması oldu. 58 yaşındaki İtalyan'ın yerini ise takımın eski mühendislik direktörü Ayo Komatsu alacak. Bir diğer önemli değişiklik, 2005'ten beri AlphaTauri takımına liderlik eden Franz Tost'a veda edilip yerine Ferrari'nin eski sportif direktörü Laurent Mekies'in getirilmesi oldu. Geçtiğimiz sezon içerisinde Alpine'den ayrılan Otmar Szafnauer'in yerine geçici olarak atanan Bruno Famin'in de 2024 yılında takımın başında olmaya devam edeceği açıklandı.

Duyurulduğu günden bu yana büyük bir tartışma konusu olan Sprint hafta sonları 2024 sezonunda da düzenlenmeye

devam edecek. Geçtiğimiz yıllarda Sprint yarışlarının koşulduğu Avusturya, Austin, Brezilya ve Katar'a ek olarak Çin ve Miami Grand Prix'leri F1 Sprint'e ilk kez ev sahipliği yapacak. Formula 1 yönetimi, 2024 Sprint yarışları formatını değiştirmek için takım patronlarıyla görüşmelerde bulunuyor. Değişiklikler üzerinde henüz anlaşmaya varılmamış olsa da bu değişikliklerin hafta sonu takviminin tamamen yenilenmesini veya ters grid formatını içerebileceği konuşuluyor. Seçenekler arasında Pazar günkü Grand Prix'nin gridini belirleyen sıralama turlarının Cumartesi öğleden sonraya alınması ve Sprint yarışının ise Cumartesi sabahına çekilmesi olduğu öne sürülüyor. Bu durumda Sprint yarışının sıralamasını belirleyen "Sprint Shootout" sıralama turları, 1. antrenman seansının ardından Cuma gününe kaydırılacak. Bu değişiklik, sprint yarışından sonra "Parc Ferme" koşullarının yeniden açılmasına ve takımların Grand Prix sıralama turları öncesinde gerekli değişiklikleri yapmasına olanak tanıyabilir. **M**

**2024 yılı, 24
yarıştan oluşarak
tarihin en uzun
Formula 1 sezonunu
olacak.**

1971'de açılan
Chez Panisse,
Amerika'da
"farm-to-table"
akımının
öncülerinden
biri olarak kabul
edilir.

Yavaş, yerel ve geleneksel

Sahi ne ara yemek yemek aradan çıkarılması gereken bir aktivite oldu? Oysa ki bir sofranın etrafında vakit geçirmek sadece karnımızı değil ruhumuzu da doyurmaz mıydı? İşte tam da bu soruların cevabını alabileceğiniz bir akım: slow food.

Yazı Selin Ekim

İçinde bulunduğumuz çağda yaşam, özellikle büyük şehirlerde pek çok insanın hayatını etkileyen hızlı ve dinamik bir atmosferde akıp gidiyor. İş hayatıyla sosyal aktivitelerin yoğunluğu, trafik ve ulaşım zorluğu, rekabet, stres gibi nedenler kişilerin üstünde zaman baskısı yaratıyor. İnsanlar bu hızlı tempolu, dinamik yaşamı sürdürmeye çalışırken yemek pişirmek ve yemek için uzun zaman harcamayı istemiyor, hızlıca karınlarını doyurmayı tercih ediyordu. Yemek, insanın temel ihtiyaçlarından biri olmasına rağmen birçok kişi için hızlıca halledilmesi gereken bir eylem haline geldi.

Elbette pandemiyle ani bir frenle yavaşlayan hayatlarımızda sağlıklı beslenmenin önemini adeta yeniden keşfettik. Taze sebze ve meyveleri menümüze dahil etmenin önemini, kendi mutfağımızda yemek pişirmenin zevkini, ailemizle paylaşılan geniş sofraların değerini daha iyi anladık. Aslına bakarsanız insanın temel ihtiyacı olan beslenmenin her anından keyif alınması

Chez Panisse'in kurucusu Şef Alice Waters.

gerektiğini, sadece karnı değil ruhu da doyurmanın güzelliğini fark ettik.

Bu söz ettiğimiz yemek biçimi aslında hepimizin uzun yıllardır aşına olduğu "slow food" akımını akıllara getiriyor. Slow food, ilk kez '80'li yıllarda İtalya'da Carlo Petrini tarafından başlatılan, "İyi, temiz ve adil gıda" sloganı ve

İngiltere'deki slow food tarafından İskoçya'nın En İyi Restoranı seçilen Thyme Bistro.

yavaşlığı simgeleyen salyangoz sembolüyle ortaya çıkan bir hareket. En ünlü fast food zincirlerinden birinin Roma'nın önemli meydanlarından Plaza di Spagna'da bir şube açmasına halkın verdiği büyük tepki, bu akımın ilk adımını oluşturdu.

Thyme Bistro'ya ödül kazandıran başlıklar arasında; sürdürülebilir şekilde yetiştirilen besi hayvanlarını kullanması ve yerel tedarikçileri desteklemesi var.

Carlo Petrini önderliğinde büyük bir grup meydana yerlere fırlattıkları tabaklar dolusu makarnayla açılışı protesto edip yerelliğin önemini savundular. Fast food kültürü ve endüstriyel gıda üretimine bir tepki olarak ortaya çıkan bu akım, dünya genelinde birçok ülkede örgütlenmiş, küresel bir hareket haline aldı. Hareketin adı olan slow food'dan da anlayabileceğimiz üzere yemek yeme sürecini yavaşlatmak ve beslenmeye yönelik bilinçli bir yaklaşımı teşvik etmek hedefleniyor. İnsanları yemeklerin tadını çıkarmaya, geleneksel lezzetleri keşfetmeye ve yavaşça tüketmeye yönlendirdiği gibi endüstriyel üretime dayalı gıdaların yayılmasına karşı çıkarken, yerel çeşitliliği ve kültürel zenginliği savunuyor. Çevre dostu sürdürülebilir tarım uygulamalarını destekleyip ve teşvik etmekle kalmıyor kimyasal gübre ve tarım ilaçlarının kullanımını azaltarak doğa dostu bir yaklaşım da benimsiyor.

1984'te açılan Osteria del Boccondivino.

Öte yandan slow food hareketinin bir parçası olarak her iki yılda bir Torino'da Terra Madre festivali düzenleniyor. İlki 2004'te gerçekleştirilen bu organizasyona dünya genelinden çiftçiler, aşçılar, üreticiler ve gıda uzmanları katılıyor. Festivale ek olarak farklı noktalardaki slow food restoranlarına da değinmeli.

Chez Panisse

Kaliforniya-Amerika Birleşik Devletleri
1971'de şef Alice Waters tarafından açılan restoran Amerika'da "farm-to-table" akımının öncülerinden biri olarak kabul edilir. Taze ve kaliteli malzeme çevresel sürdürülebilirlik ve organik tarım konularına odaklı Chez Panisse, lezzetli yemekleri ve sade dekoruyla bilinir. Burası sadece bir restoran değil aynı zamanda bir yemek kültürü ve sürdürülebilir mutfak hareketine olan katkılarıyla da önemli bir konumu temsil ediyor.

Osteria açıldıktan 5 yıl sonra 1989'da "Osterie d'Italia" rehber kitabını yayımladı.

Osteria del Boccondivino Bra-İtalya

Bu restoranın açılması İtalyan "osteria"ları için milat kabul edilir. Eskiden osteria'lar yağlı, ağır, özensiz yemekler yapan, müşterileri ağırlamaktan ziyade kandırmaya

Bilbao'ya yarım saat mesafede Biscay Körfezi kıyısında yer alan Restaurante Marisqueria Alfredo konumu itibari ile deniz mahsullerine daha çok odaklanıyor.

eğilimli, nezaketsiz servisin temsili olarak görülmekteydiler. 1984'te açılan Osteria del Boccondivino Piemonte burjuva mutfağının en iyi örneklerini menüsüne taşıdı. Tajarin (yumurta sarısıyla hazırlanan uzun ve yassı makarna), agnolotti del plin ai tre arrosti (üç farklı etle doldurulmuş taze makarna), brasato al Barolo (Barolo şarabında pişmiş et) gibi bölge mutfağının klasikleri servis edilmeye başlandı. Osteria açıldıktan 5 yıl sonra 1989'da, İtalya'da iyi malzemelerle geleneksel yemekler hazırlayan, misafirlerini nezaket ve titizlikle ağırlayan oluşumları tanıtmaya çalışan bir yayın olan "Osterie d'Italia" rehber kitabını yayımladılar. İlk sayısında sadece 700 mekanı anlatan bu rehber 30 seneden uzun süredir çok sayıda okuyucu için referans kaynağı olmaya devam ediyor.

Restaurante Marisqueria Alfredo için önerilerimiz; Sirkeli ahtapot salatası, ızgara deniz tarağı ve domates soslu kum midyesi.

Restaurante Marisqueria Alfredo Castro Urdiales-İspanya

Castro Urdiales, Bilbao'ya yarım saat mesafede Biscay Körfezi kıyısında yer alan şirin bir kasaba. Limanın sonunda, denizin hemen kıyısında yer alan balık restoranı Alfredo benim favorilerimden. Menüden sirkeli ahtapot salatası (pulpo vinagreta), ızgara deniz tarağı (zamburinas a la planca), domates soslu kum midyesi (almejas marinera) kaçırılmaması gereken lezzetler. Alfredo'da denize bakan masanızda oturup, kasabanın yerlilerinin neşeli sohbetlerine katılıp, denizden yeni çıkmış nefis balıklarınızı yerken kendinizi dünyanın kargaşasından uzaklaşmış adeta bir başka gezegene ışınlanmış gibi hissedeceksiniz.

Thyme Bistro

Aberfeldy-Birleşik Krallık

İngiltere'deki slow food tarafından İskoçya'nın En İyi Restoranı seçilen Thyme Bistro'nun lezzetli yemekleri ve kaliteli servisiyle birlikte sürdürülebilir şekilde yetiştirilen besi hayvanlarını kullanması, yerel kaynaklı ürünleri teşvik etmesi, yerel tedarikçileri desteklemesi nedeniyle verildi. Thyme Bistro, Tay Vadisi manzarası eşliğinde kahvaltı, brunch, öğle yemeği servisi veriyor. Özellikle pazar öğle yemeği müşterilerin favorisi haline geldi. **M**

Slow food, ilk kez '80'li yıllarda İtalya'da Carlo Petrini tarafından başlatılan "İyi, temiz ve adil gıda" sloganı ve yavaşlığı simgeleyen salyangöz sembolüyle ortaya çıkan bir hareket.

2024
ortalarında
göreceğimiz
Volvo EX90,
107kWh
bataryaya sahip.

2024'ten beklentiler

Sene içerisinde karşılaşacağımız elektrikli otomobillerden sektörün spesifik olarak bu başlıktaki gelişim beklentilerine dair bir özet.

Yazı Ali Özgün

2024, sektör liderlerinin sınırları zorlayacağı, sürdürülebilirliğe yönelik taahhütlerini yenileyeceği ve çığır açan yenilikler sunacağı elektrikli otomobil pazarı için dönüştürücü bir dönem olacağı düşünülüyor. Dünya giderek daha yeşil alternatiflere yönelirken elektrikli otomobiller sektöre daha önce hiç olmadığı kadar hakim olmaya hazırlanıyor.

EV pazarının 561,3 milyar dolarlık şaşırtıcı bir gelir elde etmesi bekleniyor; 2028 yılına kadar yaklaşık % 10'luk bir yıllık bileşik büyüme oranı öngörülüyor ve bu da 906,7 milyar dolarlık satış demek. Bu kadar büyük bir büyüme oranıyla EV pazarının neden önümüzdeki yıllarda teknolojinin en heyecan verici alanlarından biri olduğunun da kanıtı.

Her ne kadar geçtiğimiz senenin son çeyreğinde elektrikli otomobillerin satışında düşüşler olduğuna dair haber okumuş olsak da 2023 boyunca satışlar arttı ve bu sene de artmaya devam edecek gibi gözüküyor. 2023'ün üçüncü çeyreği, elektrikli ve hibrit satışlarında 2021'in dördüncü çeyreğinden bu yana en güçlü yıllık büyümeyi gördü. Ayrıca EV satışları Eylül ayında ilk kez 1

milyonu aştı. *BloombergNEF*, yakın zamanda 2024 yılı EV satış tahminini Haziran ayında belirlenen 17,5 milyon araçtan 16,7 milyona düşürdü. Ancak bu azaltılmış sayı bile bu yılki tahmine göre % 20'lik bir artışa işaret ediyor. *Euromonitor*'un tahminlerine göre, 2024 yılında tescil edilen tüm yeni binek otomobillerin % 25'inin elektrikli olacağı ve dünya genelinde satışların 17 milyon adedi aşacağı öngörülüyor.

2024 yılında otomobil üreticileri maliyeti azaltmak için yeni teknolojiler ve kimyalar uygulamaya odaklanabilir. Uluslararası Enerji Ajansı'na (IEA) göre elektrikli araçların maliyetinin yüzde 40'a kadarı bataryadan oluşuyor. 2024'te odak noktası, lityum karbonat, nikel ve kobalt gibi pahalı metallerin kullanımını en aza indiren katot başta olmak üzere pillere yeni malzemelerin dahil edilmesi. Tesla ve BYD de dahil olmak üzere birçok otomobil üreticisi halihazırda daha ucuz pil teknolojilerine yöneldi veya bunlara yatırım yaptı. Tesla yakın zamanda lityum demir fosfat (LFP) pillerin kullanımına geçti. BYD aynı zamanda geleneksel lityum türlerinden önemli ölçüde daha ucuz olan sodyum iyon pilleri geliştirmeyi de aktif olarak araştırıyor.

Volvo EX90, 30 dakikada %10'dan %80'e doluma çıkıyor.

2024'te Tesla'nın şarj endüstrisindeki hakimiyetini genişletmesi beklentiler arasında. 2023'ün başlarında Ford, GM ve Honda, Tesla'nın EV şarj portu olan Kuzey Amerika Şarj Standardı (NACS) konektörünü benimseme planlarını duyurdu. Kısa vadeli bir çözüm olarak Tesla, lokasyonlarında şarj yaparken Tesla olmayanlar için de kullanılabilir bir adaptör geliştirdi. Ancak uzun vadede otomobil üreticileri Tesla şarj cihazı bağlantı noktası uyumluluğunu araçlarına doğrudan dahil edecekler; örneğin Ford, yeni EV'lerini 2025'ten itibaren NACS bağlantı noktasıyla donatmayı planlıyor. *Euromonitor*'un araştırması 2023'e göre, katılımcıların %42'si yetersiz EV şarj altyapısı nedeniyle elektrikli araç satın almadı.

Genel hatlarını dışında spesifik olarak sene içerisinde göreceğimiz modellere de değinmeli. Teslimatları Mart ayında başlamasıyla birlikte iX2 ve iX1 BMW serisine katılacak. Tasarımında daha büyük X4 ve X6 modellerinden ilham alıyor. iX2, toplam 308 beygir gücü üreten iki motoruyla 0-100 kilometre hızlanmasını 5,6

saniyede tamamlıyor. 64,8kWh pil yaklaşık 450 kilometre menzil sunarken %10-80 şarjı 29 dakika sürüyor.

Güçlü V6 motorlarıyla bildiğimiz Maserati, her ikisinin de 2024'te piyasaya sürülmesi planlanan iki modelinin pille çalışan versiyonlarıyla elektrifikasyonu benimsiyor. Grantourismo Folgore'daki üç motor (biri önde, ikisi arkada) modelin 2,7 saniyede 100 kilometre hıza çıkarabiliyor. Ayrıca 2024 yılında Maserati'nin yeni SUV'u Grecale'nin elektrikli versiyonu da çıkacak.

Volvo EX90'ın 2023 yılı sonuna kadar yollarda olması planlanıyordu ancak daha fazla yazılım geliştirme ihtiyacı, üretimi altı ay geriye itti. 2024 ortalarında göreceğimiz bir model olan EX90, 107kWh bataryaya sahip. Standart Twin Motor versiyonları 402 beygir gücü üretiyor ve 600 kilometreye yakın menzil sunuyor; Twin Motor Performance ise gücünü 510 beygir gücüne çıkaranlardan. Her iki model de 250kW şarjı destekliyor ve bu da şarjın 30 dakikada %10'dan %80'e çıkarılmasına olanak sağlıyor.

Tamamen
elektrikli MINI
Countryman.

Porsche Taycan benzeri 800 volt teknolojisi kullanılarak hızlı şarj özelliğinin bulunacağı A6 e-tron, yaklaşık on dakika içinde yaklaşık 200 mil'lik enerjisini depoladığı gibi bundan on beş dakika sonra şarj yüzde 80'e kadar çıkmış olacak. Audi'nin bir başka modeli de Q4 e-tron ile Q8 e-tron arasında konumlanan Q6 e-tron'un da tıpkı A6 e-tron'a benzer motor ve güç çıkışı seçenekleriyle ve aynı ultra hızlı şarjla gelmesi bekleniyor.

Macan, Porsche'nin ikinci tamamen elektrikli otomobili olacak. Taycan ile aynı ultra hızlı şarj kapasitesine ve tabii ki 603 beygir gücü sunan iki motorlu kurulumu sayesinde aynı warp hızı performansına sahip olması bekleniyor.

MINI'nizin biraz daha az mini olmasını istiyorsanız 2024'ün sonlarına doğru

tamamen elektrikli Countryman'in gelmesini beklemeniz gerekecek. Beş kapılı crossover SUV'un boyutu büyüyor. 201 beygirgücü motor ile 0'dan 100 kilometre hıza 8,6 saniyede ulaşan Countryman SE'de 287 mile kadar elektrik menzili sağlayan 64,7kWh'lik bir pil mevcut.

Sonuçta, karbon emisyonlarımızı azaltma ihtiyacının son yıllarda daha da belirgin hale gelmesi nedeniyle, geleceğinin elektrikli olduğu açık. 2024, sektör liderlerinin atılımları, sürdürülebilirliğe yönelik yenilenen taahhütleri ve en üst sıralarda yer almak için mücadele ettikleri çeşitli elektrikli otomobiller için bir dönüm noktası olacak. Otomotiv ortamı geliştikçe, elektrikli otomobiller sadece bir trend olmakla kalmıyor aynı zamanda ulaşımın geleceğini şekillendiren itici bir güç haline geliyor. **M**

MINI Electric, J.D. Power'ın araştırmasına göre Amerika'daki elektrikli otomobiller klasmanında sahiplik memnuniyetinde en üst sırada yer alıyor.

Audi A6 Avant
e-tron konsepti
ve Audi A6
e-tron konsepti.

iX1 eDrive20,
0-100 kilometre
hızlanmasını
8.6 saniyede
gerçekleştiriyor.

Şubat ayının kültürel sanat notları

Hector Guimard Et La Genèse Du Métropolitain, Paris

10 Şubat tarihinden itibaren Musée d'Orsay'de ziyaret edebileceğiniz seçki Haussmann tarzının detaylarına odaklanıyor. Bildiğiniz gibi Haussmann binalarının cepheleri ve Hector Guimard tarafından tasarlanan metro girişleri Paris sembollerinin başında geliyor olsa da tasarımlar Fransa sınırlarının çok ötesinde konumlanıyor. Müze ise bu fenomen görüntülerin yaratılması için yapılan hazırlık çizimlerini bir araya getiriyor. 1899'daki bir yarışmanın ardından Compagnie Générale du Métropolitain, Hector Guimard'dan toplu taşıma istasyonlarının girişlerini tasarlamasını istedi. Mimar, organik silüetleri olan son derece özgün girişler sunma fikrindeydi. Seçkideki çizimler, Paris'in simgesi haline gelen bu yapıların yaratılmasına ilişkin istisnai bir kayıt niteliğinde. Kimi çizimler ise 2022-2023 yıllarında gerçekleştirilen restorasyon ardından ilk kez sergilenecek.

https://artsandculture.google.com/event/g11vdf9v_xr

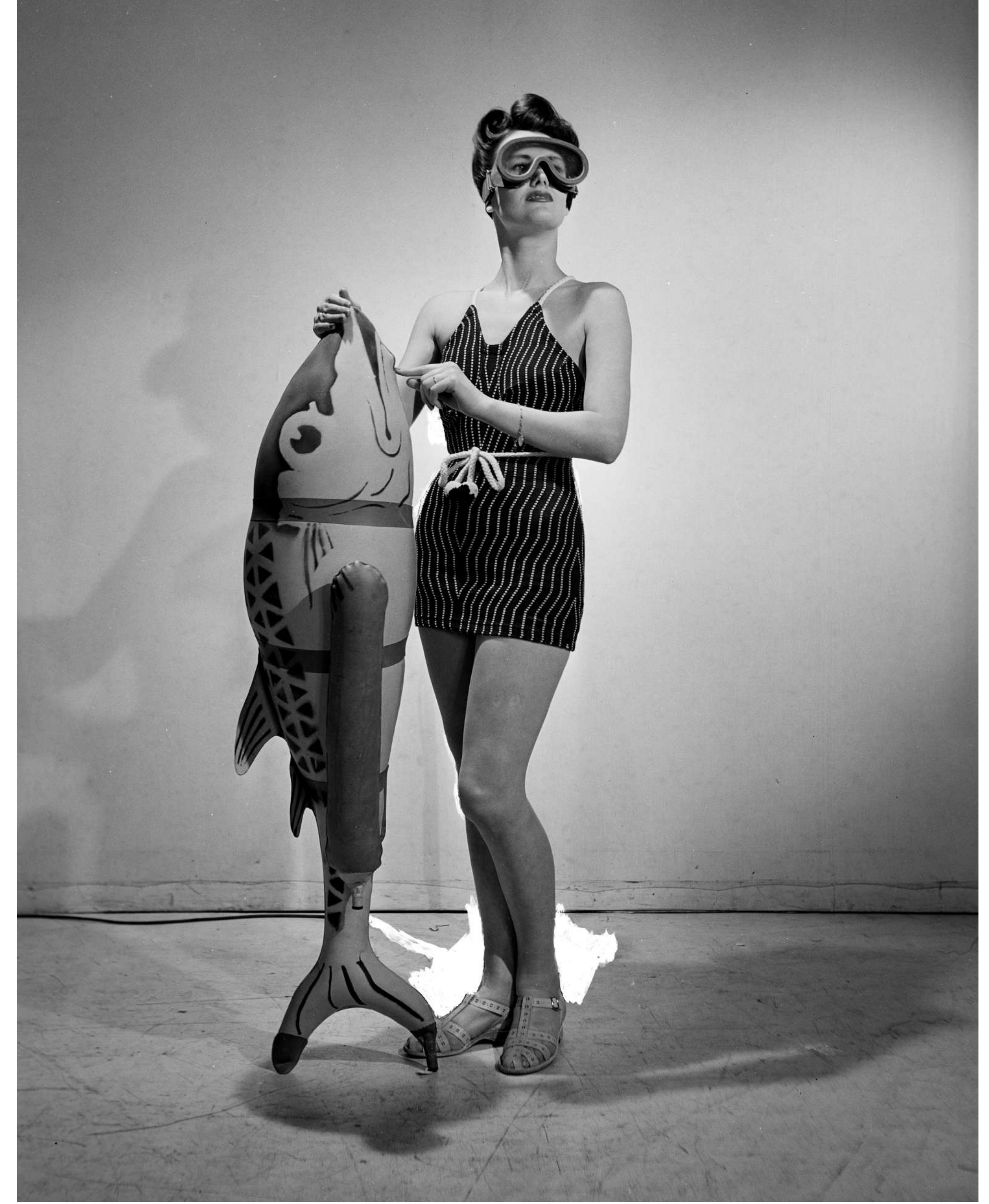

Alberto Giacometti, *Kopenhag*

10 Şubat-20 Mayıs tarihleri arasında Statens Museum for Kunst'ta ziyaret edebileceğiniz seçki İsviçreli heykeltıraş, ressam ve çizer Alberto Giacometti'nin (1901-1966) eserlerini yeniden keşfetmeniz için bir araya getiriliyor.

Giacometti'nin heykel ve çizim alanındaki birçok çalışmasına odaklanan sergi sanatçının kendisini çevreleyen görünür dünyanın özünü yakalamak için süregelen mücadelesine ve portre ile insan figürü konusundaki temel kaygısına odaklanıyor.

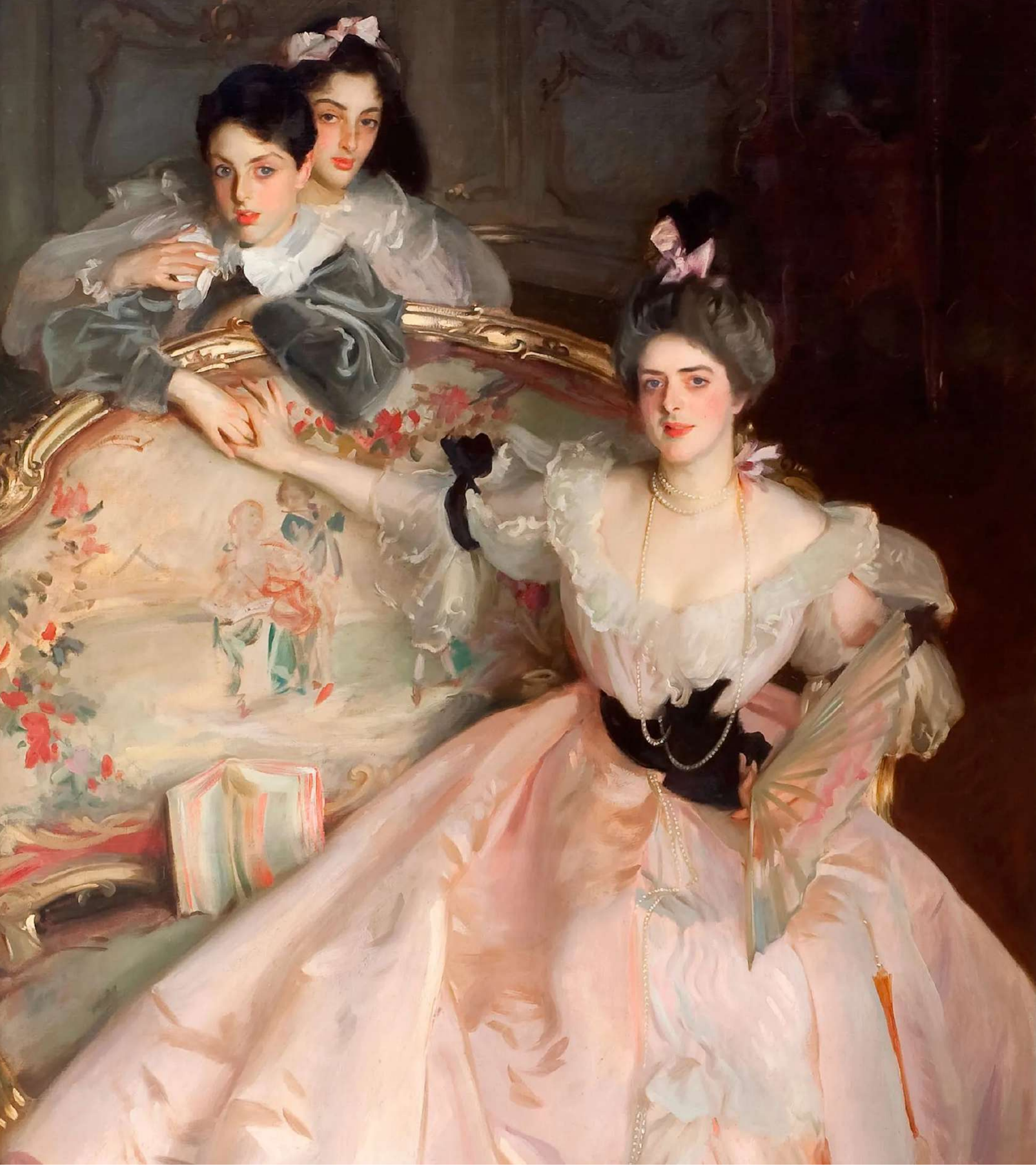
<https://artsandculture.google.com/event/g11ks5bdwj0>

Lee Miller in Print, *Rotterdam*

Modern sanat fotoğrafçılığının gelişimiyle aynı döneme denk gelen sürrealist ve fotoğrafçı olan Lee Miller, 1930'ların başında bir kadın için oldukça sıra dışı bir meslek olan moda fotoğrafçılığına başladı. Fotoğrafları çoğunlukla dergilerde yer aldı. Bugün bildiğimiz anlamda fotoğraf sergileri iki savaş arası yıllarda çok nadirdi. İkinci Dünya Savaşı'nın başında Londra'ya taşınan Miller, burada *British Vogue* için çalıştı ve kısa süre sonra kendini akredite bir savaş fotoğrafçısı olarak cephede buldu. Sonraki birkaç yıl boyunca askeri personeli, bombalanmış şehir manzaralarını, yerinden edilmiş vatandaşları ve kurtarılmış toplama kamplarını fotoğrafladı. Yaşadığı üzücü savaş deneyimleri onu travmatize etti. Son yıllarında -1977'de vefat etti- kendini bir aşçı ve yemek yazarı olarak yeniden keşfetti ve sürrealist tarifleriyle basında yer aldı. Miller'in çalışmalarına genel bakış sunan seçkiyi 18 Şubat tarihine kadar Depot Boijmans Van Beuningen'de ziyaret edebilirsiniz.

<https://artsandculture.google.com/event/g11vb7fmh6d>

Sargent and Fashion, Londra

Portre resimleriyle tanınan John Singer Sargent'ın eserlerini farklı bir bakış açısıyla ele alan seçki, sanatçının resmettiği ve çoğu zaman yakın ilişki içinde olduğu kişilerin imajlarını oluşturmak adına nasıl bir 'stylist' gibi çalıştığını inceliyor. Sargent, modayı kimlik ve kişiliği tasvir etmek için güçlü bir araç olarak kullanıyordu. Birlikte çalıştığı kişilerin kıyafetlerini düzenli olarak seçiyordu.

22 Şubat tarihinden itibaren Tate Britain'da gösterimde olan sergi ise sanatçının aralarında nadiren yer değiştiren önemli portrelerinin de bulunduğu 60'a yakın eserini derliyor. Tate Britain ve Boston Museum of Fine Arts ortaklığında düzenlenen *Sargent and Fashion*'da sanatçının çalışmalarıyla birlikte çeşitli dönem giysilerinin de sergileneceğini belirtelim.

<https://artsandculture.google.com/event/g11ksb5fbjf>

Frans Hals, Amsterdam

17. yüzyılın en önemli portre ressamlarından Frans Hals, Hollanda resminin Rembrandt ile birlikte en önemli temsilcisi olarak kabul ediliyor. Hals ilk çalışmalarında maniyerizm akımını benimsese de daha sonraları Peter Paul Rubens'in de etkisiyle çağdaş bir anlayışa yöneldi. Bir diğer taraftan sanatçıyı birçok otorite son derece üretken, yenilikçi, eğlenceli ve neredeyse kaba olarak tanımlıyor. 16 Şubat tarihinden itibaren Rijksmuseum'da gösterimde olan sergi, sanatçının yaklaşık elli önemli eserinden oluşuyor. Rijksmuseum'un kendi koleksiyonunun yanı sıra Londra'daki Wallace Koleksiyonu'ndan da alınan eserlerle sergide *The Banquet of the Officers of the St. George Civic Guard* adlı çalışma ilk kez Haarlem'deki Frans Hals Museum dışında görülebilecek.

<https://artsandculture.google.com/event/g11ks2nb8jc>

Regeneration. Black Cinema, 1898–1971, Detroit

4 Şubat tarihinden itibaren Detroit Institute of Arts'ta ziyaret edebileceğiniz seçki, sinemanın doğuşundan altın çağına ve Sivil Haklar Hareketi sonrasına kadar Afro-Amerikan film yapımcıları ve oyuncularının mirasına odaklanıyor. Tamamı siyahi oyunculardan oluşan 1923 yapımı bağımsız bir filmde esinlenen ve bu filmin adını taşıyan *Regeneration*, kayıp ya da unutulmuş filmleri, film yapımcılarını ve oyuncularını günümüz izleyicisi için yeniden canlandırmayı amaçlıyor. Seçki için özel olarak tasarlanmış Glenn Ligon, Gary Simmons ve Carrie Mae Weems gibi sanatçıların eserleriyle yan yana getirilmiş tarihi fotoğraf, kostüm, dekor ve posterler de sergideki yerini alıyor. Ayrıca seçkide birçok siyahi sanatçının sistemik ırkçılığın zorluklarına rağmen kendi zanaatlarını gerçekleştirerek göstermiş oldukları azmin de altı çiziliyor.

<https://artsandculture.google.com/event/g11ks6m5zlc>

Korean Treasures from the Chester and Cameron Chang Collection, Los Angeles

Chester Chang (Chang Jung Ki) 1939 yılında Seul'de doğdu ve 1949 yılında babası Chang Chi Whan, Los Angeles'taki ilk Kore başkonsolosunun genel sekreteri olarak atandığında çocuk yaşta ailesiyle birlikte Amerika Birleşik Devletleri'ne taşındı. Chang ailesinin koleksiyonunun büyük bir kısmı yüzyılı aşkın bir süredir bozulmadan korunuyor. Chester ve Cameron C. Chang tarafından yakın zamanda Los Angeles County Museum of Art'a bağışlanan 35 sanat eserini bir araya getiren sergi ise geleneksel Kore resimlerini, kaligrafik katlanır paravanları, hem Kuzey hem de Güney Kore'den 20. yüzyıl ortalarına ait yağlı boya tablolarını, Goryeo (918-1392) ve Joseon (1392-1897) hanedanlarına ait seramikleri derliyor. Seçki 25 Şubat tarihinden itibaren gösterimde.

<https://artsandculture.google.com/event/g11v4dd3sjf>

Par sayısı

Günlük hayatımızın rutin aktiviteleri olarak sayılan spor branşlarının tarihini merak ettiğiniz oluyor mu? Soruya cevabınız “Evet” ise golf oynuyor ya da golfle ilgiliyseniz bu ayki naçizane önerimiz özellikle size hitap ediyor. O halde golfün kısa sayılabilecek tarihine değinelim. Golf, İskoçya’nın doğu kıyısında, kraliyet başkenti Edinburgh’a yakın bir bölgede oynanan bir oyundan ortaya çıkmıştır. O zamanlarda oyuncular bir çakıl taşına, kum tepelerinin üzerinden ve parkurların etrafından bükülmüş bir sopayla vurmaya çalışırlardı. Ancak ulusun golf sporuna tutkusu, pek çok kişinin askeri eğitimini ihmal etmesine yol açtığı için Kral II. James’in İskoç parlamentosu 1457 yılında golfü yasaklıyor. İnsanlar yasağı büyük ölçüde görmezden gelse de oyun ancak 1502’de İskoçya Kralı IV. James’in

dünyanın ilk golf hükümdarı olmasıyla kraliyet onay mührünü kazanıyor. Ve aslına bakarsanız golfün hikayesi böylece başlıyor.

Günümüze ve de İskoçya’dan Londra’ya geldiğimizde Smythson’ın puan çizelgesi tasarımı elbette sizi bir anda Tiger Woods’a dönüştürmez ancak sahadaki skor kontrolünün sizde olmasını sağlayabilir. Markanın fenomen ‘Panama’ derisinden üretilen tasarımına Smythson’ın kalemi de dahil ediliyor. Öte yandan puan kartınızı sabitlemenize yardım eden dahili lastik, bir sonraki deliğe giderken skorunuzu unutmadan yazmanızı sağlıyor. Golfün de kendi içerisinde ayrı bir stili olduğunu kabul ettiğimizden markanın dört farklı renk seçeneği sunmasını da oldukça doğal karşılıyoruz. **M**

QIP

**Doğanın dengesi altın oran,
dahlia çiçeđinin formunda hayat buluyor.
Kusursuzu arayanlar için eşsiz bir çiçek.**

Garanti BBVA Özel Bankacılık olarak
kusursuzu arayanlara eşsiz bir hizmet için buradayız.
Yatırımlarınıza değer katmak için size özel hizmetlerle yanınızdayız.

